

ARKEOL-OS. 248/1.11.2006

M

UUSIKAUPUNKI HALLU LEVONNIITUNMÄKI

Raportti varhaismetallikautisen röykkiöalueen
tutkimuksista vuosina 1996-97

Museovirasto, Arkeologian osasto
Teija Tiitinen

Kelli 1.11.2006

UUSIKAUPUNKI HALLU LEVONNIITUNMÄKI

Muinaisjäännösrekisteritunnus: 895 01 0009

Pk: 1131 10 Kalanti

pkoo: 6756443 ikoo: 3207569 x: 6744600 -6744700 y:1533860 -1533940

Röykkiöalueen tutkimus

Museovirasto, arkeologian osasto, muinaisjäännösten hoitoyksikkö

Kaivauksen johtaja: Teija Tiitinen

Levonniitunmäen muinaisjäännösalueen kartoitus tuli ajankohtaiseksi vuonna 1996, kun maanomistaja ilmoitti teettävänsä alueella hakkuut talvella 1997. Samalla päätettiin toteuttaa pienimuotoiset kaivaukset röykkiöiden funktion ja ajoituksen selvittämiseksi.

Levonniitunmäen tutkimukset suoritettiin kolmessa vaiheessa: röykkiöiden kartoitus sekä näytteiden kairaus fosfaattitestiä varten tehtiin Uudenkaupungin kansalaisopiston arkeologiakurssin harjoitustyönä 24. – 25.5.1996. Fosfaattinäytteet analysoitiin SPOT-menetelmällä myöhemmin syksyllä 1996. Röykkiö nro 35 tutkittiin 25.6. – 2.7.1996. ja tutkimuksia jatkettiin vielä seuraavana kesänä kaivamalla röykkiö nro 23 5.6. ja 1 - 4.7.1997. Tutkimukset tehtiin Museoviraston virkatyönä

Fosfaattitestin tulokset osoittavat, että korkeat fosfaattimäärät liittyvät röykkiöihin. Runsaimmin fosfaattia on röykkiöalueen keskustassa hiukan röykkiöstä 35 länteen ja luoteeseen. Tällä alueella röykkiöt ovat tiheimpänä ryppäänä. Tästä paikasta itään sijaitsevien kivivallien läheisyydestä fosfaatit sen sijaan näyttivät puuttuvan kokonaan.

Molemmat röykkiöt olivat käytännöllisesti katsoen löydöttömiä. Niissä oli kuitenkin sen kaltaisia rakenteellisia piirteitä, jotka osoittavat kiviröykkiöiden olevan ihmisen tekemiä rakennelmia. Kyse ei siis voi olla luonnonmuodostelmista. Valitettavasti röykkiöiden käyttötarkoitus jäi edelleen epäselväksi.

Tutkimukselle asetetut tavoitteet saavutettiin vain osittain. Röykkiöiden kartoituksella ja merkinnällä voitiin hakkuiden aikaiset vauriot minimoida, mutta tutkimukselliset tavoitteet jäivät tavoittamatta, sillä niin röykkiöiden ajoitus kuin funktiokin jäivät edelleen epäselviksi.

Löydöt: KM 31339:1-4

Ajoitus: varhaisin mahdollinen ajoitus rautakauden alku, mutta käyttöikä voi olla hyvinkin lähellä nykyaikaa.

Tutkitun alueen laajuus: kaivettu ala n. 24 m² + 17,5 m² kartoitettu ala: n. 2,2 ha

Kenttätyöaika: 24. – 25.5.1996, 25.6. – 2.7.1996 ja 1 - 4.7.1997

Tutkimuskustannukset: Museoviraston muinaisjäännösten hoitoyksikkö

Tutkimusraportti: Teija Tiitinen 31.1.2006

SISÄLLYSLUETTELO

1. ARKISTOTIETOJA	3
2. JOHDANTO.....	4
3. TUTKIMUSALUEEN SIJAINNISTA JA TOPOGRAFIASTA.....	5
4. YMPÄRISTÖN MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ.....	5
5. ALUEEN KARTOITUS	5
6. RÖYKKIÖN NRO 35 TUTKIMUKSET	6
<i>Röykkiön 35 kuvaus</i>	6
<i>Kaivaustekniikka</i>	6
<i>Havainnot</i>	7
7. RÖYKKIÖN NRO 23 TUTKIMUKSET	8
<i>Röykkiön 23 kuvaus</i>	8
<i>Kaivaustekniikka</i>	8
<i>Havainnot</i>	8
8. FOSFAATTIKARTOITUKSEN TULOKSET.....	9
9. LOPUKSI.....	10
Liite 1: Ote peruskarttalehdestä	11
Liite 2: Kopio yleiskartasta.....	12
Liite 3. Luettelo mustavalkonegatiiveista	13
Liite 3. Luettelo diapositiiveista	15
Liite 4. Luettelo kertomukseen liittyvistä kartoista.....	17
Liite 5. Luettelo alueella havaituista röykkiöistä.....	18
Liite 6. Tulokset fosfaatitestistä.....	19
Liite 7. Kartta fosfaattien levinnästä.....	20
Liitteet 8-11: Kopiot röykkiön 35 tasokartoista ja profiilikartoista	21
Liitteet 12-14 Röykkiön 35 pinta ja pohjavaaituslukemat:	28
Liitteet 15-17: Kopiot röykkiön 23 tasokartoista ja profiilikartoista	31
Liitteet 18-19: Röykkiön 23 pohja- ja pinta vaaituslukemat.....	34

1. ARKISTOTIETOJA

Muinaisjäännösrekisteritunnus 895 01 0009

Kunta: Uusikaupunki

Kylä: Hallu

Kohde: Levonniitunmäki

Tila: Hallu 6:11

Maanomistaja: Raimo ja Seija Puonti
os. Levonniitunkuja 9
23600 KALANTI
puh: 02 - 874 067

Sijainti: Sijaitsee Kalannin kirkosta noin 3,2 km itäkaakkoon.

Peruskarttalehti: 1131 10 Kalanti

Koekuopitusalueen koordinaatit: *pko:* 6756443 *ikoo:* 3207569
X: 6744600 -6744700 y:1533860 -1533940
z::10,0-15,0

Kertomukseen liittyvät negatiivit: 106380- 106413 ja 112031 - 112063

Kertomukseen liittyvät diakuvat: 35830 -35853 ja 40486 - 40509

Löydöt: KM 31339:1-4

Kartat: 1-12

Aiemmat tiedot:

Hirviluoto, Anna-Liisa 1981: Sirppujoen varrella olevat kiinteät muinaisjäännökset ja esihistorialliset löytöpaikat

Huurre, Matti 1965: Kalannin kiinteät muinaisjäännökset inventointikertomus 1964.

Vuorinen, Juha-Matti 1987: Kalannin röykkiöiden kartoitus. TYARKTIKA-tietokanta.

2. JOHDANTO

Levonniitunmäki mainitaan ensimmäisen kerran arkeologisessa yhteydessä Matti Huurteen inventointikertomuksessa vuodelta 1965. Hän mainitsee alueella sijaitsevan 28 erilaista kivivareta, mutta niiden ajoitukseen tai funktioon hän ei ota kantaa. Huurre toteaa ainoastaan, että röykkiöt tuskin ovat peltorauniota, koska useimmat niistä sijaitsevat liian kaukana pelloista. Lisäksi hän totesi, että röykkiöt eivät voi olla pronssikautisia, koska ne sijaitsevat liian matalalla. Paikalla näkyviä kivivalleja Huurre ei mainitse.

Alue inventoitiin uudelleen vuonna 1987, jolloin Juha-Matti Vuorinen kartoitti Kalannin kunnan (liitetty Uuteenkaupunkiin 1993) kiviröykkiöitä osana Turun yliopiston "Rannikon varhaismetallikautiset hautarauniot" - projektia. Vuorinen löysi alueelta 30 kiviröykkiötä, joista 20 hän piti varmoina rautakautisina hautaraunioina ja 10 epävarmoina. Levonniitunmäki on kuitenkin toistuvasti arkeologien keskusteluissa otettu esiin esimerkkinä funktioltaan erittäin epävarmana hautaraunioalueena. On viitattu mm. Virossa tehtyihin peltorauniotutkimuksiin, ja todettu, että Levonniitunmäki vastaa tyypiltään Virossa lähinnä keskiajalla käytössä olleita metsäpeltoalueita. (Viron metsäpelloista: Valter Lang: Prehistoric and Medieval Field Systems in Estonia)

Levonniitunmäen tutkimukset tulivat esille keväällä 1996 kun Uudenkaupungin kansalaisopistossa järjestetyille fosfaattikartoituskurssille etsittiin sopivia harjoituskohteita. Samanaikaisesti Museoviraston muinaisjäännösten hoitoyksikön Vakka-Suomen työryhmälle valittiin uusia hoitokohteita ja Levonniitunmäki tuli esiin yhtenä mahdollisena alueena. Kun maanomistajaan otettiin yhteyttä, saatiin kuulla, että Levonniitunmäellä aiotaan lähivuosina suorittaa hakkuut. Todettiin, että alueen kiinteät muinaisjäännökset tulisi merkitä ennen hakkuiden alkua, ja että samalla alueelta tulisi tehdä yleiskartta. Todettiin myös, että yleiskartoituksen yhteydessä olisi hyvä tehdä fosfaattikartoitus. Koska allekirjoittanut oli mukana molemmissa hankkeissa, päätettiin Levonniitunmäki valita kansalaisopiston kurssin yhdeksi harjoituskohteeksi.

Fosfaattikartoitus tehtiin 24. - 25.5. 1996 Tähän vaadittaviin mittauksiin osallistui kansalaisopistolaisten lisäksi muinaisjäännösten hoitoyksikön Varsinais-Suomen toimipisteestä Satu Mikkonen-Hirvonen ja toimistotyöntekijä Anita Nieminen ja Satakunnan toimipisteestä Leena Koivisto. Näytteet analysoitiin spot menetelmällä kahdesti. Ensimmäinen testi tehtiin 12.10.1996 Uudenkaupungin kansalaisopistossa ja toisen kerran 18.12.1996 Turun maakuntamuseossa.

Tutkimusten tavoitteeksi otettiin alueen funktion ja ajoituksen tarkentaminen. Tämän vuoksi päätettiin tutkia myös muutamia alueen röykkiöistä ja tehdä alueella sijaitseviin kivivalleihin koeajat. Kesällä 1996 tutkittiin röykkiöksi nro 35 nimetty röykkiö ajalla 25.6. - 2.7. Tutkimuksia jatkettiin kesällä 1997 kaivamalla röykkiö nro 23 ajalla 5.6. ja 1 - 4.7. Kaivauksiin osallistuivat muinaisjäännösten hoitoyksikön Varsinais-Suomen toimipisteestä Satu Mikkonen-Hirvonen (joka on vastannut karttojen piirtämisestä) ja Anita Nieminen, Satakunnan toimipisteestä Leena Koivisto sekä Turun maakuntamuseosta Marko Luojus. Lisäksi molempina vuosina kaivauksille ovat osallistuneet muinaisjäännösten hoitoyksikön Vakka-Suomen työryhmän työntekijät sekä joukko vakkasuomalaisia vapaaehtoistyöntekijöitä.

Korkeuspiste alueelle siirrettiin 9.10.1996 Uudenkaupungin vaakituskiintopisteestä 627102 ja mittaukset alueen yleiskarttaa varten tehtiin 16.10. Mittauksiin osallistuivat Satu Mikkonen-Hirvonen ja Anita Nieminen. Kaikkiin toimenpiteisiin on osallistunut ja vastannut allekirjoittanut.

Turussa 31.1.2006

Teija Tiinen
Teija Tiinen
Aluesuunnittelija

3. TUTKIMUSALUEEN SIJAINNISTA JA TOPOGRAFIASTA

Levonniitunmäki sijaitsee Kalannin kirkolta noin 3,2 km kaakkoon. Se on laajahkon metsäalueen itälaidalla oleva metsäinen peltosaareke, jonka itäpuolella avautuvat alavat pelloiksi raivatut savitasangot. Peltojen poikki kulkee aluetta halkova Sirppujoki (ent. Männäistenjoki). Röykkiöalue on kaakkoon viettävällä metsäisellä mäenrinteellä. Röykkiöalueen luoteis- ja länsiosassa maaperä on karkeahkoa moreenia ja kasvillisuus on kuivahkoa mäntykangasta. Maaperä vaihtuu savisemmaksi ja kosteammaksi alueen kaakkoisosaa kohti. Etelässä ja lounaassa röykkiöalue rajautuu jyrkästi viettävään rinteeseen.

Levonniitunmäen korkein kohta on hieman yli 20 m merenpinnan yläpuolella. Pronssikaudella, jolloin meri oli tällä korkeudella, paikka oli vielä pieni kari sisäsaaristossa. Rautakauden alussa merenpinnan ollessa noin 15 metriä nykyistä korkeammalla Levonniitunmäki oli pienehkö noin 100 metriä halkaisijaltaan oleva saari, jonka pinta-alasta suurin osa oli paljasta kalliota ja kivikkoista moreenia. Esiroomalaisella ajalla maatumisprosessi kuitenkin eteni nykyisen Sirppujoen ympäristössä suhteellisen nopeasti ja Levonniitunmäen alue kuroutui osaksi mannerta ajanlaskun vaihteeseen mennessä.

Vanhemmalla roomalaisajalla Levonniitunmäen röykkiöalue on sijainnut järvimäisen suojaosan merenlahden länsirannalla. Mäen kallio- ja moreenimaita kiersi savikkoalueet ja maatuvalta merenlahdelta paljastui turve- ja liejuaueita, jotka laajenivat sitä mukaan kun merenpinta madaltui.

4. YMPÄRISTÖN MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ

Levonniitunmäen röykkiöalue on suhteellisen etäällä Kalannin ajoitetuista rautakautisista muinaisjäännöksistä, jotka sijaitsevat Levonniitunmäkeen verrattuna muinaisen merenlahden vastarannalla nykyisten Kylähiiden, Kallelan ja Varhelan kylien alueella. Ajoitetut kalmistot ovat joko maansekaisia röykkiöhautoja tai polttokenttäkalmistoja. Levonniitunmäestä noin 300 metriä pohjoiseen on toinen samantyylinen, mutta pienempi röykkiöryhmä (Suutila), jossa J - M. Vuorisen inventoinnin mukaan sijaitsee kymmenen röykkiötä. Näistä epävarmoiksi hän on luokitellut viisi.

Rautakauden hautarauniotyypiset röykkiöryhmät sijaitsevat Kalannin alueella (lukuun ottamatta kahta itäisintä ryhmää) rautakautisella saaristoalueella kuten yleensäkin rannikolla tai merenrannan välittömässä yhteydessä. Tarkasteltaessa niiden levintää suhteessa pronssikauden tyyppisiin hautaraunioihin voidaan todeta, että niitä sijaitsee osittain samoilla alueilla ja osittain pronssikautisten hautaraunioiden länsipuolella eli meren vetäytymissuunnassa. Niiden levinnässä voidaan havaita samanlainen merellinen yhteys kuin pronssikauden raunioissa. Röykkiöt eivät kuitenkaan ainakaan kaikki voi ajoittua rautakaudelle, koska osa niistä sijaitsee niin matalalla, ettei niitä ole voitu rakentaa vielä esihistoriallisella ajalla. Rautakauden esineellisin perustein ajoitetut muinaisjäännökset sitä vastoin sijaitsevat tiiviinä - lähes nauhamaisena - rykelmänä röykkiöistä itään rautakautisen merenlahden toisella puolella, eikä ajoittamattomien röykkiöalueiden ja esineellisten kalmistojen levintäalueet leikkaa toisiaan.

Kalannin rautakausi näyttää painottuvan kansainvaellusaikaan ja sitä nuoremaksi ajoitettujen kalmistojen perusteella. Vanhempaan roomalaisaikaan ajoittuu itse asiassa vain yksi solki, joka on löydetty Korkeapyörtäneenmäen kalmistosta. Nuoremalta roomalaisajaltakin tunnetaan vain kaksi kalmistoa. Koska rautakauden tyyppiset hautarauniot yleisimmin ajoittuvat rautakauden alkuun, on mahdollista, että Kalannissakin nämä edustaisivat varhaisempaa ajallista tasoa kuin ajoitetut kalmistot.

5. ALUEEN KARTOITUS

Levonniitunmäen röykkiöalueen laajuus on n. 150 x 100 m eli noin 1,5 ha. Kesän 1996 kartoituksessa Levonniitunmäeltä löydettiin yhteensä 35 kiviröykkiötä. Koska tässä kartoituksessa ei vielä ollut tarkoituksena ottaa kantaa siihen mikä on kiviröykkiöiden funktio, merkittiin kaikki alueelta löydetty röykkiöt yleiskarttaan. Näistä kolme oli kuitenkin niin epämääräisiä, ettei niitä

mitattu. Röykkiöiden koot vaihtelivat vähän päälle kahdesta metristä lähes kymmeneen metriin (ks. tarkemmin liite 5 s. 18). Röykkiöiden korkeuksia ei mitattu, mutta silmämääräisesti ne vaihtelivat 20 - 60 cm välillä. Mikäli röykkiöiden kokoja verrataan aiempiin kartoituksiin, on yksittäisiä röykkiöitä vaikeaa identifioida, koska mitat ovat sen verran erilaiset. Tämä käsittääkseni johtuu siitä, että paksun turvekerroksen alla matalien raunioiden rajat ovat aina jokseenkin tulkinnan varaisia.

Röykkiöt sijaitsevat kaakkoon viettävällä rinteellä länsi-itäsuuntaisena muodostelmana. Alueen lounaisosassa ne ovat lähes nauhamaisena muodostelmana. Lännessä röykkiöt rajautuvat avokallioalueeseen ja etelässä lounaaseen viettävään jyrkänteeseen. Röykkiöitä ei kuitenkaan ollut aivan jyrkänteen läheisyydessä. Tällä alueella röykkiöt ovat keskimääräistä tiheämmässä kuin muualla. Röykkiö nro 22 sijaitsee muista hieman erillään pohjoisessa. (ks. yleiskartta kopio liitteenä)

Alueella sijaitsee röykkiöiden lisäksi ainakin kaksi pitkänomaista kivivallia. Näistä läntisempi on suunnassa kaakko-luode ja se tekee lähes suorakulmaisen mutkan luoteispäässään koilliseen ja on yhteensä lähes 50 metriä pitkä. Sen luoteispuolella on samansuuntainen kallioalueen ja vallin väliin jäävä syvennys, joka on saattanut syntyä, kun paikalta on otettu maata kivivalliin. Tästä vallista noin 50 metriä koilliseen on toinen niin ikään kaakko-luodesuuntainen valli, jonka pituus on noin 25 metriä. Vaikka vallit onkin piirretty yleiskarttaan selvärajaisina, ei niiden rajoja maastossa ollut kovin helppo hahmottaa.

Alueen kartoituksessa tehtiin se virhe, että mittaukset ajoitettiin syksyyn, jolloin alueella kasvava vahva turve ja aluskasvillisuus ovat rakenteiden havaitsemisen kannalta valitettavan peitteisiä. Keväällä mittaaminen olisi ollut helpompaa, koska silloin lumi olisi painanut turpeen kiinteäksi rakenteita vasten. Matalana turve ei peitä läheskään niin paljon maaston muotoja kuin kesän jälkeen.

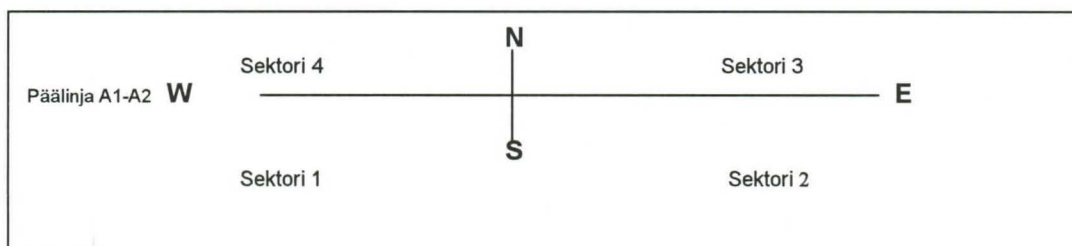
6. RÖYKKIÖN NRO 35 TUTKIMUKSET

Röykkiön 35 kuvaus

Kesän 1996 tutkimuskohteeksi valittiin röykkiö nro 35, joka sijaitsee aivan aluetta halkovan metsätien vieressä hieman röykkiöalueen keskustasta kaakkoon. Röykkiön kohdalla maa viettää enää vain hyvin loivasti kaakkoon. Ulkomuodoltaan se edustaa tyyppillistä röykkiötä Levonniitunmäellä. Sen mitat turpeen päältä olivat noin 5,0 - 3,0 metriä ja sen korkeudeksi arvioitiin noin 50 - 60 cm. Se oli muodoltaan soikeahko ja sen leikkaus oli lähinnä kupera. Turve peitti röykkiötä niin, että vain muutama kivi oli selvästi näkyvillä. Sektorissa 3 kasvoi täysikokoinen mänty ja sektorin 2 laidalla kuusi. Näiden juuret ovat ilmeisesti jossain määrin sekoittaneet röykkiön alkuperäistä rakennetta. Röykkiön pinnalla kasvoi myös vankka mustikka ja puolukka varvusto.

Kaivaustekniikka

Röykkiö jaettiin tutkimuksia varten neljään sektoriin siten, että päälinja kulki suunnassa W - E, joka oli myös röykkiön pituussuunta (linja A1 - A2) ja sen poikki toinen linja suunnassa N - S (linja B1 - B2). Sektorit nimettiin numeroilla alla olevan kaavion mukaisesti.

Röykkiö tutkittiin periaatteessa siten, että vastakkaiset sektorit kaivettiin yhtä aikaa ja työ aloitettiin sektoreista 2 ja 4. Käytännössä kuitenkin sektori 3 kaivettiin lopussa yksinään, koska sektorissa 1

oli vain muutamia kiviä lukuun ottamatta erilliskiveystä kallion juurella. Kartat piirrettiin tasolta 1 ja 2 sekä sektorilinjoista A1 - A2 ja B1 - B2. Lisäksi piirrettiin kaksi yksityiskohtakarttaa sektorista 1 ja yksi sektorista 2. Kartat on poikkeuksellisesti piirretty mittasuhteessa 1:25. Yleiskartta (Mk 1:1500) mukaan lukien alueelta on piirretty yhteensä kuusi karttaa.

Tutkimukset aloitettiin tekemällä pintavaaitus turpeen päältä (ks. vaaitustiedot liitteet 12-13, ss. 28-30) ja turpeen alta. Päälinjat vaaittiin 10 cm välein ja muu röykkiö 50 cm välein. Turve poistettiin laattoina sikäli kuin se oli mahdollista. Röykkiötä purettiin siirtämällä kunkin sektorin kivet omiin kasoihinsa ja suurimmat kivet numeroitiin ennallistusta varten. Kivien välissä ollut multa ja hiekka kaivettiin lastoilla. Maata ei seulottu. Kaivauksen jälkeen röykkiö ennallistettiin kartojen avulla.

Havainnot

Turpeen poiston jälkeen osoittautui, että röykkiö 35 oli kasattu pienen avokalliopaljastuman päälle (neg. 106389 ja 106391-106394). Turpeen paksuus röykkiön alueella vaihteli noin 4 cm:stä noin 20 cm:iin. Paksuimmillaan se oli röykkiön keskustassa. Turpeen alta paljastui paikoin humuksen ja paikoin hiekan sekainen hajanainen kiveys. Sektoreissa 3 ja 4 se oli melko yhtenäinen, mutta sektoreissa 1 ja 2 oli laajoilla alueilla paljasta kalliota näkyvillä. Sektorissa 1 kiveystä oli muutamia hajakiviä lukuun ottamatta vain kalliolla olevassa syvennyksessä. Se oli pakattu kivillä täyteen niin, ettei syvennystä ollut voinut hahmottaa ennen turpeen poistoa. Sektoreiden 3 ja 4 alueilla oli havaittavissa suuremmista kivistä tehty kehämäinen rakenne. Reunakehäksi rakenne oli epätäydellinen eikä sitä ollut lainkaan röykkiön toisella laidalla. Kivikerroksia voitiin erottaa kaksi. Kerroksia erotti hiekka ja hiekkansekainen multakerros, jonka vahvuus oli pari senttiä. Koska röykkiö sijaitsee aivan tien vieressä, on kuitenkin epäselvää onko hiekka tuotu paikalla samaan aikaan ja samasta syystä kuin kivet vai onko maa röykkiöön joutunut vasta esim. tien rakentamisen yhteydessä. Röykkiön kivien koko vaihteli noin 50 x 30 cm halkaisijaltaan olevista kivistä 10 x 5 cm oleviin. Kehäarakenteen kivet olivat selvästi keskimääräistä suurempia. Kivet olivat muodoltaan vaihtelevia - kuitenkin pääsääntöisesti pyöreähköjä - eikä niiden laji ainakaan silmämääräisesti poikennut ympäristön kivistä. Toisessa kerroksessa röykkiön keskellä ei enää ollut kiveystä eikä maata, vaan paljasta kalliota kiersi vaihtelevan kokoisten kivien ja maan muodostama reunus. Suurikokoisia kiviä oli jonkin verran vähemmän kuin pintakerroksessa.

Sekä sektorissa 1 että sektorissa 2 oli kallion juurella vielä kiveystä, joka näyttäisi liittyvän röykkiöön. Sektorissa 2 kiveys oli niin pahasti kuusen juurten välissä ja alla, ettei sen rakenteesta saanut selvää (ks. kartta 5 ja neg. 106403) Rakenteessa ei kuitenkaan näyttänyt olevan värjäytynyttä maata. Sektorissa 1 rakenne oli yhteydessä kalliosyvennykseen tehtyyn pakkaumaan. Osoittautui, että kivirakenne kalliosyvennyksessä jatkui kallion juurella maanpinnan alapuolelle kallion myötäisesti. Rakenteen koko oli noin 2,5 m x 90 cm (ks. kartat 4 ja 6). Kivet kallion juurella eivät muodostaneet minkäänlaista selvää rakennetta, mutta maa niiden välissä oli paikoin värjäytynyt tummaksi ja noin 10 cm pintatason alapuolella oli näkyvissä lähes mustia hiilensekaisia nokimaalaikkuja. Hiilistä otettiin kolme näytettä, joiden ottokohdat ja syvyydet näkyvät kartoissa. Rakenne oli syvimmillään aivan kallion juurella, jossa se jatkui lähes 50 cm maapinnan alkuperäisen tason alapuolelle. Koska rakenne on käytännössä osittain tien alla, ei voida olla varmoja liittykö sen syntyhistoria tien rakentamiseen vai röykkiöön.

Röykkiön 35 alueelta löytyi yksi korrosoitunut rautamöhkäle (KM 31339:1), joka on haljennut kolmeen palaan sekä yksi palaneen saven pala (KM 31339:2), joka ei vaikuta tiileltä. Löytösuhteet eivät kertoneet mitään siitä, miten ne ovat röykkiöön joutuneet. Kallion juurella olevista rakenteista ei löytynyt hiilen lisäksi mitään muuta.

Röykkiö nro 35 oli kooltaan jotakuinkin pinnalta arvioidun kokoinen. Sen halkaisija länsi - itä suunnassa oli viisi metriä ja pohjois- - eteläsuunnassa kolme ja puoli metriä. Korkeus oli ennen tutkimuksia arvioitu liian suureksi. Kalliokumpare, jolla röykkiö sijaitsi, kohotti rakennelmaa siten, että se näytti todellista kokoaan suuremmalta. Röykkiön todellinen korkeus oli noin 30 - 35 cm. Röykkiön kiveys oli melko hajanainen eikä röykkiöstä tullut esiin mitään sellaista, joka olisi auttanut sen ajoituksessa tai funktion määrittelemisessä. Mikäli kyseessä on hauta, on se palaneiden luiden puutteesta tulkittava ruumishaudaksi. Hajanainen rakenne saattaa kuitenkin todennäköisemmin viitata johonkin muuhun funktioon.

7. RÖYKKIÖN NRO 23 TUTKIMUKSET

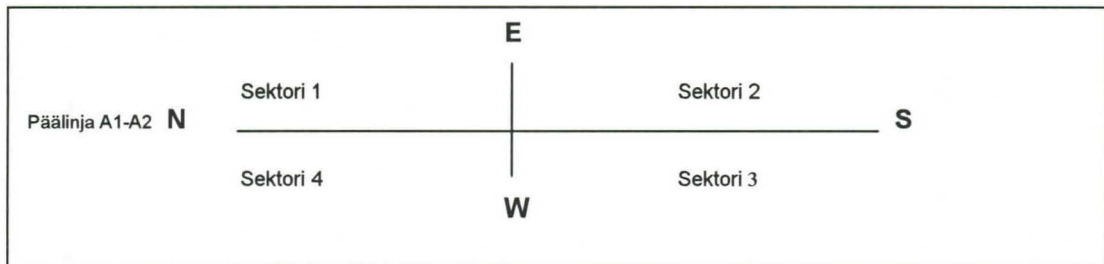
Röykkiön 23 kuvaus

Röykkiö nro 23 tutkittiin vuonna 1997. Aivan sen vieressä sijaitsee röykkiö nro 24, joka oli myös alun perin tarkoitus tutkia, mutta ajan puutteessa sitä ei ehditty tekemään. Molemmista röykkiöistä kuitenkin poistettiin turpeet ja niiden pinta vaaittiin sekä piirrettiin.

Röykkiöiden kohdalla maa viettää jonkin verran etelään ja röykkiöiden kohdalla maa on moreenipohjainen (neg. 112035). Röykkiöiden kohdalla kasvillisuus on ollut mäntyvaltaista sekametsää, mutta talvella 1996–97 alueella oli tehty hakkuut ja eikä siellä kasvanut kesällä 1997 muuta kuin erittäin matalaa lähinnä varpunaista aluskasvillisuutta. Ennen turpeen poistoa vaikutti siltä, että röykkiöt ovat alun perin saattaneet olla yksi yhtenäinen rakennelma, mutta myöhemmin niiden välistä on perattu kiviä. Turpeen poiston jälkeen kuitenkin havaittiin, että röykkiöiden välissä on noin metrin levyinen käytännöllisesti katsoen kivetön alue (neg. 112036). Röykkiö 23 oli muodoltaan epämääräinen kuitenkin lähinnä soikiomainen. Samoin röykkiön leikkaus näytti epämääräiseltä. Sen koko oli 5,30 x 3,40 m ja korkeus noin 30 - 40 cm. Muodoltaan se oli soikiomainen. Röykkiön kivet oli ladottu kehämäisesti siten, että suurista kivistä muodostui 3 x 2 metriä laaja kehä, jonka sisä- ja ulkopuolella oli pienempiä kiviä. Röykkiön kokonaislaajuus oli noin 4 x 2,5 m ja sen korkeus noin 80 cm.

Kaivaustekniikka

Röykkiö jaettiin tutkimuksia varten neljään sektoriin siten, että päälinja kulki suunnassa N - S, joka oli myös röykkiön pituussuunta (linja A1 - A2) ja sen poikki toinen linja suunnassa W - E (linja B1 - B2). Päälinja kulki lähes röykkiön pituussuunnan mukaisesti. Sektorit nimettiin numeroilla alla olevan kaavion mukaisesti:

Tutkimus eteni kaivamalla vastakkaiset sektorit yhtä aikaa ja työ aloitettiin sektoreista 1 ja 3. Profiilit piirrettiin ja kuvattiin seuraavasti: N - S pohjoispää sektorista 1 ja eteläpää sektorista 3 sekä W - E profiiliin länsipää sektorista 3 ja itäpää sektorista 1. Tasokartat piirrettiin pintatasolta ja tasolta 2. Vaaituslukemat otettiin pinta- ja pohjatasolta, välitasoja ei vaaittu. Röykkiöstä 23 on piirretty yhteensä 4 karttaa.

Tutkimus aloitettiin tekemällä vaaitus turpeen poiston jälkeen. Vaaituslukemat otettiin 50 cm välein sekä pinta- että pohjatasolta (ks. Liitteet 18-19, ss. 34–35). Turve poistettiin laattoina, ja ne laitettiin takaisin ennallistetun röykkiön päälle tutkimusten loputtua. Röykkiö purettiin siirtämällä kunkin sektorin kivet omiin kasoihinsa ja suurimmat kivet numeroitiin ennallistamisen helpottamiseksi. Multa sekä hiekka kaivettiin lastoilla ja kaikki maa seulottiin.

Havainnot

Turpeen paksuus röykkiössä 23 oli noin 5-10 cm, silmämääräisesti se oli ohuempaa kuin edellisenä vuonna kaivetussa röykkiössä nro 35. Turpeen alta paljastui ohut huuhtoutumiskerros ja sen alta tiheä kivikerros, jossa kivien välissä oli näkyvillä puhdasta hiekkaa. Röykkiön itäosassa oli kehämäinen muoto, länsilaidalla muoto oli huomattavasti epämääräisempi. On mahdollista, että röykkiötä on rikottu sen länsipuolelta tehtäessä röykkiötä 24 tai jossain muussa yhteydessä.

Röykkiön kiveys oli melko yhtenäinen sektoreissa 1 ja 2 sekä sektoreiden 3 ja 4 itäosassa. Sen itälaidalla, erityisesti sektoreissa 1 ja 2, näkyi selvästi keskimääräistä suurikokoisempia kiviä

(halk. noin 40 - 60 cm). Kivet eivät kuitenkaan muodostaneet selvää yhtenäistä kehää, mutta niillä on selvästi rajattu rökkiön rakennetta, sillä kookkaiden reunakiven ulkopuolella ei ollut enää yhtenäistä kiveystä. Samoin sektoreissa 1 ja 2 oli havaittavissa sisempi heikosti kehämäinen rakenne noin metrin päässä rökkiön keskustasta. Kehää ei voinut lainkaan havaita rökkiön länsipuolisissa sektoreissa. Lisäksi aivan rökkiön keskustassa oli muutamia suurikokoisia (noin ~ 60 cm halk.) kiviä, joita ei lainkaan siirretty paikoiltaan.

Kehämäisten rakenteiden välissä kivet olivat selvästi pienempiä. Niiden koko vaihteli 10–20 cm välillä ja ne muodostivat kaksi päällekkäistä kivikerrosta, joiden välissä oli puhdas hiekkakerros. Toisen kivikerroksen jälkeen esiin tuli puhdas moreenikerros, jossa pieniä kiviä oli hajanaisesti siellä täällä, eivätkä ne muodostaneet enää minkäänlaista rakennetta.

Rökkiön tutkimuksissa ei voitu havaita minkäänlaisia värjäymiä vaan maa-aines kiveyksen ympärillä oli yleensä puhdasta vaalean ruskeaa hiekkaa. Kerroksessa kolme oli näkyvillä pieniä nokivärjäymiä ja hiilenmurusia siellä täällä, mutta mitään selvää yhtenäistä värjäymää ne eivät muodostaneet. Ainoastaan sektorissa 4 (120/100) noin 30 cm syvyydessä rökkiön pinnasta tuli esiin nokinen maalaikku, jonka mitat olivat noin 20 x 30 cm. Sen ympärillä oli punertava (noin 3 cm paksuinen) punertava hiekka kehä. Laikku jatkui alaspäin noin 20 cm leviten vähitellen epämääräiseksi. Laikku saattaa olla jälki palaneesta juuresta. Esim. paikalla tapahtuneeseen metsäpaloön tai kulutukseen voivat viitata myös muut kerroksessa kolme näkyneet nokijäljet. Rökkiön pohjatasolla värjäymiä ei enää näkynyt. Rökkiö on alun perin rakennettu puhtaalle hiekalle.

Rökkiöstä ei tullut esiin mitään selviä artefakteja. Talteen otettiin kaksi löytöä, jotka lienevät syntyneet ihmisen toiminnasta.

KM 31339: 3 Palanutta savea seitsemän kappaletta. Paino yhteensä:

Sektori 1, sisemmän kivikehän sisäpuolelta.

KM 31339: 4 Palanutta savea 1 kpl paino 2g. Sektori 1, sisemmän kivikehän sisäpuolelta.

Löydöt eivät kerro mitään alueella tapahtuneen ihmistoiminnan luonteesta.

Kuten rökkiö 35 myös rökkiö nro 23 oli muodoltaan hajanainen, tosin sen länsilaidalla oli kehämäinen rakennelma, jolla rökkiö oli selvästi erotettu ympäristöstään. Sen rakenne, sijainti tai löydöt eivät anna mahdollisuutta ajoitukseen tai rökkiön funktion määrittämiseen. Rökkiön selkeästi havaittavissa oleva joskin vaikeasti tulkittava rakenteellisuus vahvistaa kuitenkin sen, että kyseessä on ihmisen tekemä rakennelma.

8. FOSFAATTIKARTOITUKSEN TULOKSET

Fosfaattitestiä varten otettiin näytteitä 77 kappaletta (vuonna 1996). Ne otettiin systemaattisessa 10 x 10 m verkostossa ja näytteiden kattama ala oli yhteensä noin hehtaari (280 m x 30 - 60 m). Fosfaattinäyteverkosto ulotettiin rökkiöalueen itäpuolisen pellon reunaan saakka paikalle, josta lähimpään rökkiöön oli matkaa noin 40 metriä, koska haluttiin nähdä, erottuisiko rökkiöalue korkeita fosfaattimääriä sisältävä anomaalisena alueena ympäristöönsä nähden. Näytteet analysoitiin kahdesti spot-menetelmällä. Näytteiden tulokset olivat melko yhteneväiset, tosin ensimmäisellä kerralla fosfaattia saatiin esiin useammasta näytteestä ja yleensä niissä näytteissä, joista fosfaattia saatiin, olivat vahvuudet ensimmäisellä kerralla voimakkaampia.

Fosfaattitestin tulokset osoittavat, että korkeat fosfaattimäärät liittyvät rökkiöihin. Runsaimmin fosfaattia on rökkiöalueen keskustassa hiukan rökkiöstä 35 länteen ja luoteeseen alueella, jossa myös rökkiöitä on tiheimmässä. Myös rökkiöalueen länsi - ja luoteisosassa näyttäisi fosfaattia olevan muuta aluetta runsaammin. Tosin fosfaatit puuttuivat kokonaan rökkiöalueen eteläosasta, jossa rökkiöt ovat lähes tasaisella maalla ja missä maa on hienojakoisempaa moreenia (ja osittain savensekaista) kuin rinteellä. Mielenkiintoista on se, että fosfaattia ei näyttäisi olevan lainkaan kivivallien välissä eikä niiden keskellä, vaikka siellä onkin muutamia rökkiöitä. Vaikka fosfaattia löytyikin runsaasti alueelta, johon näyteverkosto rajautuu alueen eteläosassa, ei näyteverkostoa täällä voida laajentaa, koska maa viettää tällä kohtaa erittäin jyrkästi etelälounaaseen.

9. LOPUKSI

Uudenkaupungin Levonniitunmäen röykkiöalueet tutkittiin vuosina 1996–97 kaksi röykkiötä. Tavoitteena oli selvittää röykkiöalueen funktio ja ajoitus ja samalla saada vertailumateriaalia muiden Vakka-Suomessa ja Ala-Satakunnassa sijaitsevien samantyyppisten röykkiöisalueiden tulkittamiseen. Valitettavasti tutkimukset eivät tuottaneet odotusten kaltaisia tuloksia. Tutkimuksissa ei löytynyt mitään ajoittavaa eikä niissä saatu selvyttä röykkiöiden käyttötarkoituksesta.

Levonniitunmäen röykkiöalue muistuttaa toisaalta hyvin läheisesti Kalannista noin 30 pohjoiseen olevan Rauman seudun varhaismetalliskautisia hautaraunioalueita, joista hautaraunioalueiksi arkeologisen kaivaustutkimuksen on todettu ainakin Rauman Salisuonmäen (Ilkka Kaskinen 1980–82) ja Hevossuon (Kreetta Lesell 2006) röykkiökalmistot. Levonniitunmäen röykkiöt ovat muodoltaan, kooltaan ja sijainniltaan aivan samaa tyyppiä kuin Rauman röykkiöt. Myös röykkiöiden määrä alueella viittaa siihen, että kyseessä olisi röykkiökalmisto.

Toisaalta osa röykkiöistä sijaitsee niin matalalla (noin 10 m mpy) että niiden ajoittaminen varhaiselle rautakaudelle olisi kovin rohkeaa. Vaikka Suomen lounaisrannikon merenpinnan korkeuksien ajoituksista on käytykin viime vuosina keskustelua ja vanhat ajoitukset on asetettu kyseenalaisiksi (vrt. Turun yliopistossa järjestetty seminaari 9.11.2004), niin 10 m rantalinja ajoittunee tällä alueella 300–400 jKr. vuosisatojen väliin. Mikäli röykkiöt olisi rakennettu tuolloin, olisi niistä osa sijainnut aivan rantalinjassa. Tätä myöhemmin röykkiöiden käyttö hautoina päättyy.

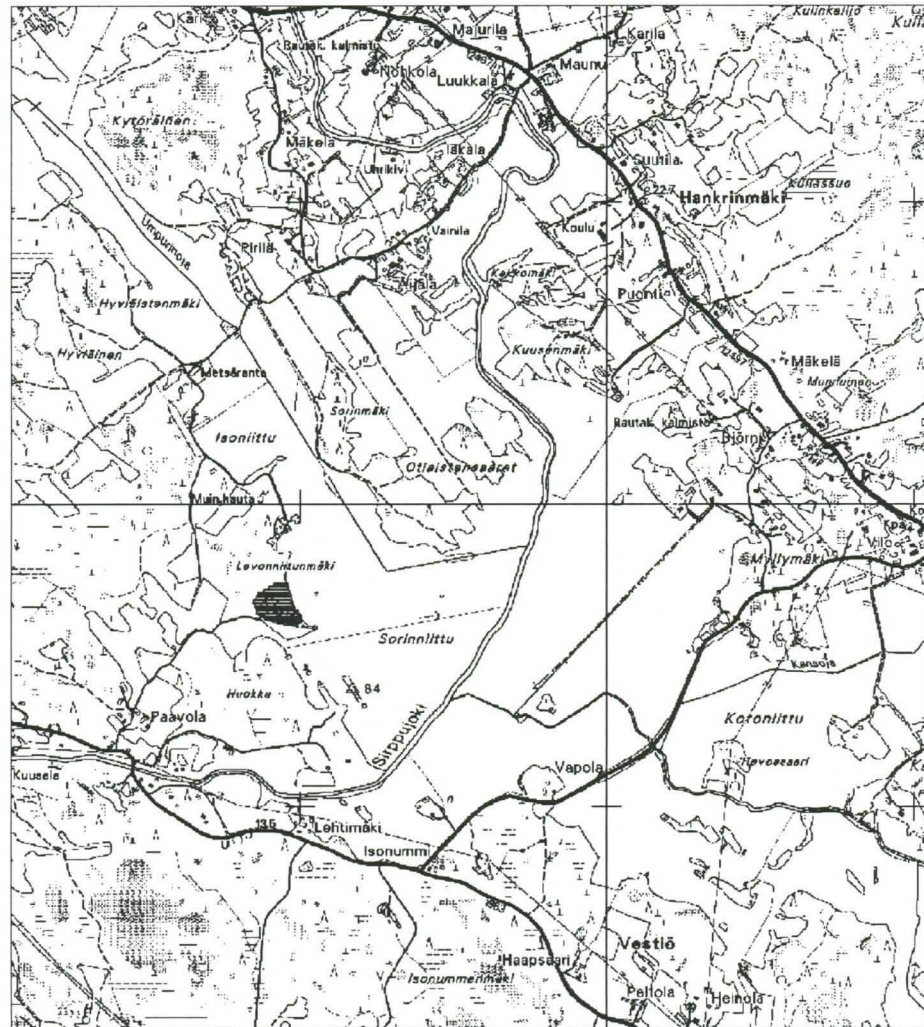
Levonniitunmäkeä olisi periaatteessa mahdollisuus rinnastaa myös Virossa esiintyviin nk. metsäpeltoihin tai raivausröykkiöpeltoihin, joissa raivausröykkiöiden välissä on myös pitkäomaisia valleja. Metsäpeltojen käyttö on jatkunut Valter Langin mukaan pronssikauden lopulta jopa 1800-luvun lopulle. Levonniitunmäki on kuitenkin kovin kivikkoinen alue eikä sen ravinteet olisi todennäköisesti riittäneet viljelytuotantoon. Tutkituista röykkiöistä ei myöskään löytynyt mitään sellaista nokikerrosta, joka olisi tulkittavissa ennen raivausta tapahtuneen kasvillisuuden polttamisen merkiksi. Lisäksi alueella selvästi kohonneet fosfaatit puuttuivat käytännöllisesti katsoen kokoaan vallien rajaamalta alueelta. Nämä seikat eivät tue alueen tulkittamista metsäpeltoalueeksi.

Näyttää siltä, että tutkimusten jälkeenkin Levonniitunmäen röykkiöalueen merkitys jää arvoitukseksi, jonka tulevaisuuden tutkijat mahdollisesti joskus saavat ratkaista.

Liite 1: Ote peruskarttalehdestä

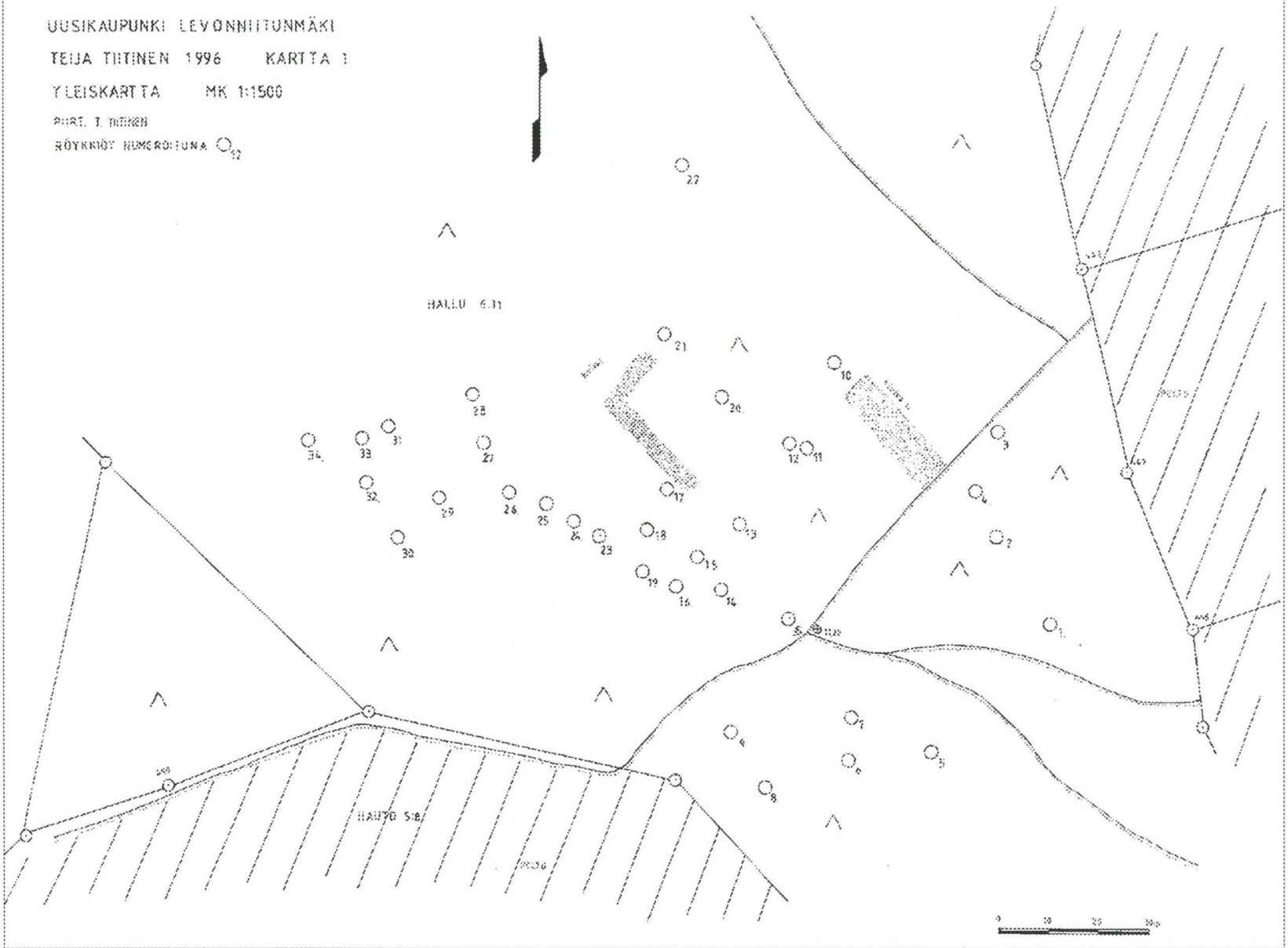
UUSIKAUPUNKI, HALLU, LEVONNIITUNMÄKI
Ote peruskartasta 1131 10 KALANTI

MK 1. 20 000

Kaivausalue rasteroitu tummalla

UUSIKAUPUNKI LEYONNIITUNMÄKI
TEIJA TIITINEN 1996 KARTTA 1
YLEISKARTTA MK 1:1500
PÄRST. T. TIITINEN
RÖYKKIÖT NUMEROITUNA ○₁₂

Liite 2: Kopio yleiskartasta

Liite 3. Luettelo mustavalkonegatiiveista

- 106380** Röykkiö nro 35 ennen paalutusta, idästä. 25.6.1996
106381 Röykkiö nro 35 ennen paalutusta, pohjoisesta. 25.6.1996
106382 Röykkiö nro 35 ennen paalutusta, pohjoisesta. 25.6.1996
106383 Röykkiö nro 35 paalutuksen jälkeen, pohjoisesta. 25.6.1996
106384 Röykkiö nro 35 paalutuksen jälkeen, idästä. 25.6.1996
106385 Röykkiö nro 35 paalutuksen jälkeen, idästä. Kuvassa Marko Luojus ja Satu Mikkonen-Hirvonen. 25.6.1996
106386 Turvetta poistamassa Satu Mikkonen-Hirvonen ja Marko Luojus. 25.6.1996
106387 Turvetta poistetaan. Kuvassa Satu Mikkonen-Hirvonen ja Marko Luojus, Eeva Rantama, Satu Mikkonen-Hirvonen (piirtämässä) ja Anita Nieminen. 25.6.1996
106388 Seppo Heikola, Tarmo Jalonen ja Satu Mikkonen-Hirvonen poistamassa turvetta, puun takana Anita Nieminen. 25.6.1996
106389 Röykkiö nro 35, turpeen ja pintamaan poiston jälkeen, etelästä. 25.6.1996
106390 Röykkiö nro 35, turpeen ja pintamaan poiston jälkeen, etelästä. 25.6.1996
106391 Röykkiö nro 35, turpeen ja pintamaan poiston jälkeen, idästä. 25.6.1996
106392 Röykkiö nro 35, turpeen ja pintamaan poiston jälkeen, pohjoisesta. 25.6.1996
106393 Röykkiö nro 35, sektoreista 1, 2 ja 4 poistettu päällimmäinen kivikerros, etelästä. 26.6.1996
106394 Röykkiö nro 35, sektoreista 1, 2 ja 4 poistettu päällimmäinen kivikerros, pohjoisesta. 26.6.1996
106395 Röykkiö nro 35, sektoreista 1, 2 ja 4 poistettu päällimmäinen kivikerros, pohjoisesta. 26.6.1996
106396 Röykkiö nro 35, sektori 4 päällimmäisen kivikerroksen poiston jälkeen, luoteesta. 26.6.1996
106397 Röykkiö nro 35, sektori 2 pohjaan kaivettuna. 26.6.1996
106398 Röykkiö nro 35, sektorissa 1 oleva kiveys, pohjoiskoillisesta. 26.6.1996
106399 Röykkiö nro 35, sektorit 1, 2 ja 4 kaivettuina pohjaan, etelästä. 26.6.1996
106400 Röykkiö nro 35, sektorit 1, 2 ja 4 kaivettuina pohjaan, kaakosta. 26.6.1996
106401 Röykkiötä nro 35 kaivetaan. Vas: Satu Mikkonen-Hirvonen, Seppo Heikola, Tarmo Jalonen ja Anita Nieminen. 26.6.1996
106402 Röykkiö nro 35 sektorit 1, 2 ja 4 kaivettuina pohjaan, sektorista 3 poistettu vasta turve ja pintamaa. 27.6.1996
106403 Röykkiö nro 35, sektorissa 2 olevaa kiveystä, joka jatkuu puun juuren alle, etelästä. 27.6.1996
106404 Röykkiö nro 35, sektori 3 päällimmäiset kivet poistettu, pohjoisesta. 2.7.1996
106405 Röykkiö nro 35, sektori 3 päällimmäiset kivet poistettu, pohjoisesta. 2.7.1996
106406 Röykkiö nro 35, sektorissa 1 kallion juurella olleen kiveyksen pohjakivet esillä, kaakosta. 2.7.1996
106407 Röykkiö nro 35, kaivettuna pohjaan, etelästä. 2.7.1996
106408 Röykkiö nro 35, kaivettuna pohjaan, pohjoisesta. 2.7.1996
106409 Röykkiö nro 35, Seppo Heikola kaivaa sektorissa 1 kallion juurella olleen kiveyksen pohjaa. 2.7.1996
106410 Röykkiön nro 35, sektorissa 1 olleen kiveyksen pohjaa, etelästä. 2.7.1996
106411 Röykkiö nro 35, sektorissa 1 olleen kiveyksen alla olevaa savipohjaa. 2.7.1996
106413 Röykkiötä nro 35 entisöidään. Kuvassa Marko Luojus, Satu Mikkonen-Hirvonen ja Anita Nieminen. 2.7.1996
112031 Röykkiön 23 päältä poistetaan turvetta, kuvattu koillisesta. 5.6.1997
112032 Röykkiön 23 päältä poistetaan turvetta, kuvattu koillisesta. 5.6.1997
112033 Röykkiöt 23 ja 24 turpeen poiston jälkeen, etelästä. 1.7.1997
112034 Röykkiöt 23 ja 24 turpeen poiston jälkeen, etelästä. 1.7.1997
112035 Röykkiöt 23 ja 24 turpeen poiston jälkeen, länsilounaasta. 1.7.1997
112036 Röykkiöt 23 ja 24 turpeen poiston jälkeen, luoteesta. 1.7.1997
112037 Röykkiöt 23 ja 24 turpeen poiston jälkeen, kaakosta. 1.7.1997
112038 Röykkiöt 23 ja 24 turpeen poiston jälkeen, luoteesta, etualalla röykkiö nro 24. 1.7.1997
112039 Röykkiöt 23 ja 24 turpeen poiston jälkeen, luoteesta, etualalla röykkiö nro 24. 1.7.1997

- 112040 Røykkiö 23, tasolla 1, koillisesta. 1.7.1997
112041 Røykkiö 23, tasolla 1, itäkoillisesta. 1.7.1997
112042 Røykkiö 23, sektori 3 tasolla 1, lounaasta. 1.7.1997
112043 Røykkiö 23, sektori 3 tasolla 1, länsilounaasta. 1.7.1997
112044 Røykkiö 23, sektorin 3 2. kerrosta tutkitaan, pohjoisesta. 1.7.1997
112045 Røykkiö 23, sektorin 3 2. kerrosta tutkitaan, pohjoisesta. 1.7.1997
112046 Røykkiön 23 3 sektoria kaivetaan, kivien ympärillä puhdasta hiekkaa. 2.7.1997
112047 Røykkiö 23 välitasolla 1/2 luoteesta. 2.7.1997
112048 Røykkiö 23, sektori C välitasolla 1/2 lounaasta. 2.7.1997
112049 Røykkiö 23 lounaasta. Etualalla oleva sektori C välitasolla 2/3, taustalla olevasta sektorista A kaivetaan kerrosta 2. 2.7.1997
112050 Røykkiö 23, N-S profiili sektorissa 1, idästä. 2.7.1997
112051 Røykkiö 23, N-S profiili sektorissa 1, idästä. 2.7.1997
112052 Røykkiö 23, N-S profiili sektorissa 1, idästä. 2.7.1997
112053 Røykkiö 23, N-S profiili sektorissa 3, lännestä. 2.7.1997
112054 Røykkiö 23, N-S profiili sektorissa 3, lännestä. 2.7.1997
112055 Røykkiö 23, W-E profiili sektorissa 3, etelästä. 2.7.1997
112056 Røykkiö 23, W-E profiili sektorissa 3, etelästä. 2.7.1997
112057 Røykkiö 23, sektori 4 tasolla 1, sektorit 3 ja 1 tasolla 3, sektorin 2 1. kerrosta kaivetaan. 3.7.1997
112058 Røykkiö 23, sektorit 1 ja 3 pohjatasolla, sektorit 4 ja 2 tasolla 2 luoteesta, taustalla Satu M-H. 3.7.1997
112059 Røykkiö 23, tumma nokimaalainku sektorissa 2. 4.7.1997
112060 Røykkiö 23, pohjatasolla kaakosta. 4.7.1997
112061 Røykkiö 23, pohjatasolla itäkoillisesta. 4.7.1997
112062 Røykkiö 23, pohjatasolla luoteesta. 4.7.1997
112063 Røykkiö 23, pohjatasolla kaakosta. 4.7.1997

Liite 3. Luettelo diapositiiveista

- 35830 Røykkiö nro 35, ennen paalutusta, idästä. 25.6.1996
- 35831 Røykkiö nro 35, ennen paalutusta, pohjoisesta. 25.6.1996
- 35832 Røykkiö nro 35, paalutuksen jälkeen, pohjoisesta. 25.6.1996
- 35833 Røykkiö nro 35, paalutuksen jälkeen, etelästä 25.6.1996
- 35834 Røykkiö nro 35, turpeen poistoa, kuvassa Satu Mikkonen-Hirvonen ja Marko Luojus, etelästä. 25.6.1996
- 35835 Røykkiö nro 35, turpeen poistoa, kuvassa Marko Luojus, Eeva Rantama, Satu Mikkonen-Hirvonen (piirtämässä) ja Anita Nieminen. 25.6.1996
- 35836 Røykkiö nro 35, turpeen ja pintamaan poiston jälkeen, etelästä. 25.6.1996
- 35837 Røykkiö nro 35, turpeen ja pintamaan poiston jälkeen pohjoisesta. 25.6.1996
- 35838 Røykkiö nro 35, sektorissa 1 sijaitsevassa kalliosyvennyksessä oleva kivisakkauma, etelästä. 25.6.1996
- 35839 Røykkiö nro 35, sektoreista 1, 2 ja 4 poistettu päällimmäinen kivikerros, etelästä. 26.6.1996
- 35840 Røykkiö nro 35, sektori 4 päällimmäisen kivikerroksen poiston jälkeen, luoteesta. 26.6.1996
- 35841 Røykkiö nro 35, sektorit 1, 2 ja 4 kaivettu kalliopintaan saakka, etelästä. 27.6.1996
- 35842 Røykkiö nro 35, sektorissa 1 sijaitsevassa kalliosyvennyksessä oleva kivisakkauma päällimmäisen kivikerroksen poistamisen jälkeen etelästä. 27.6.1996
- 35843 Røykkiö nro 35, sektorit 1, 2 ja 4 kaivettu kalliopaljastuvaan saakka, sektori 3 vielä kaivamatta, etelälounaasta. 27.6.1996
- 35844 Røykkiö nro 35, sektorissa 1 olevassa kalliosyvennyksessä olevan kivisakkauman päällimmäisten kivien alla oleva tumma noen- ja maansekainen kerros. 27.6.1996
- 35845 Røykkiö nro 35, sektorit 1, 2 ja 4 kaivettu avokallioon saakka, sektorista 3 poistettu vasta turve ja pintamaa, pohjoisesta. 27.6.1996
- 35846 Røykkiö nro 35, sektorissa 1 oleva kiveys, koillisesta. 27.6.1996
- 35847 Røykkiö nro 35, sektorissa 2 oleva kiveys, joka jatkuu puun juurten alle, lounaasta. 27.6.1996
- 35848 Røykkiötä nro 35 tutkitaan vas: S. Heikola, S. Mikkonen-Hirvonen ja M. Luojus. 27.6.1996
- 35849 Røykkiö nro 35, sektorit 1, 2 ja 4 pohjaan kaivettuna sektorista 3 pintamaa ja päällimmäiset kivet poistettu, pohjoisesta 2.7.1996
- 35850 Røykkiö nro 35, sektorissa 1 kallion juurella olleen kiveyksen pohjakivet esillä, kaakosta. 2.7.1996
- 35851 Røykkiö nro 35, kaivettuna pohjaan pohjoisesta. 2.7.1996
- 35852 Røykkiö nro 35, sektorissa 1 kallion juurella ollut kiveys pohjaan kaivettuna. 2.7.1996
- 35853 Kaivausryhmä yhteiskuvassa vas: T. Jalonen, M. Luojus, S. Mikkonen-Hirvonen, S. Heikola ja Anita Nieminen. 2.7.1996
- 40486 Røykkiön 23 päältä poistetaan turvetta, kuvattu idästä. 5.6.1997
- 40487 Røykkiö 23, Satu Mikkonen-Hirvonen piirtää pantografilla. 1.7.1997
- 40488 Røykkiö 23, Satu Mikkonen-Hirvonen piirtää pantografilla. 1.7.1997
- 40489 Røykkiö 23 ja taustalla røykkiö 24 turpeen poiston jälkeen eteläkaakosta. 1.7.1997
- 40490 Røykkiö 23 ja taustalla røykkiö 24 turpeen poiston jälkeen luoteesta. 1.7.1997
- 40491 Røykkiö 23 ja taustalla røykkiö 24 turpeen poiston jälkeen idästä. 1.7.1997
- 40492 Røykkiön 24 pintatasoa piirretään, luoteesta. 1.7.1997
- 40493 Røykkiön 24 pintatasoa piirretään, pohjoisluoteesta. 1.7.1997
- 40494 Røykkiö 23, sektori A (etualalla) ja C (taustalla) tasolla 1, koillisesta. 1.7.1997
- 40495 Røykkiö 23, sektori C (etualalla) ja A (taustalla) tasolla 1, etelälounaasta. 1.7.1997
- 40496 Røykkiö 23, sektori C välitasolla 1/2 luoteesta. 2.7.1997
- 40497 Røykkiö 23, sektori C välitasolla 1/2 kaakosta. 2.7.1997
- 40498 Røykkiö 23, N-S profiili sektorissa A, idästä. 2.7.1997
- 40499 Røykkiö 23, N-S profiili sektorissa C, lännestä. 2.7.1997
- 40500 Røykkiö 23, N-S profiili sektorissa C, lännestä. 2.7.1997
- 40501 Røykkiö 23, W-E profiili sektorissa C, etelästä. 2.7.1997
- 40502 Røykkiö 23, sektori D tasolla 1, etelästä. 3.7.1997
- 40503 Røykkiö 23, sektori D tasolla 2. 3.7.1997
- 40504 Røykkiö 23, sektorit B ja D tasolla 2, luoteesta. 3.7.1997
- 40505 Røykkiö 23, tumma maaläikkä sektorissa B, kerroksessa 3. 4.7.1997

- 40506** Røykkiö 23, sektorissa B olevan tumman maaläikän profiili. 4.7.1997
- 40507** Røykkiö 23, pohjatasolla lounaasta. 4.7.1997
- 40508** Røykkiö 23, pohjatasolla idästä. 4.7.1997
- 40509** Røykkiö 23, tutkijaryhmä kaivausten päätyttyä. 4.7.1997

Liite 4. Luettelo kertomukseen liittyvistä kartoista

Kartta nro 1: Yleiskartta MK 1:1500 (koko A3) piirtäjä Teija Tiitinen 1996

Kartta nro 2: Röykkiö 35 1. taso, MK 1:25 (koko A3) piirtäjä Satu Mikkonen-Hirvonen 1996

Kartta nro 3: Röykkiö 35, 2. taso, MK 1:25 (koko A3) piirtäjä Satu Mikkonen-Hirvonen 1996

Kartta nro 4: Röykkiö 35, Sektori 1, 3. taso, MK 1:25, (koko A4) piirtäjä Satu Mikkonen-Hirvonen 1996

Kartta nro 5: Röykkiö 35, sektori 2, 3. taso, MK 1:25, (koko A4) piirtäjä Satu Mikkonen-Hirvonen 1996

Kartta nro 6: Röykkiö 35, sektori 1, pohjataso, MK 1:25, (koko A4) piirtäjä Satu Mikkonen-Hirvonen 1996

Kartta nro 7: Röykkiö 35, profiili A1-A2, MK 1:25, (koko A4) piirtäjä Satu Mikkonen-Hirvonen 1996

Kartta nro 8: Röykkiö 35, profiili B1-B2, MK 1:25, (koko A4) piirtäjä Satu Mikkonen-Hirvonen 1996

Kartta nro 9: Röykkiö 23, Röykkiön pinta / 1. taso, MK 1:50, (koko A4) kenttäpiirros Satu Mikkonen-Hirvonen (puhtaaksipiiros TT) 1997

Kartta nro 10: Röykkiö 23, 2. taso, MK 1:50, (koko A4) kenttäpiirros Satu Mikkonen-Hirvonen (puhtaaksipiiros TT) 1997

Kartta nro 11: Röykkiö 23, profiilipiirrokset 1 ja 2, MK 1:50, (koko A4) kenttäpiirros Satu Mikkonen-Hirvonen (puhtaaksipiiros TT) 1997

Kartta nro 12: Röykkiö 24, piirros röykkiön pinnasta, MK 1:50 (koko A4) kenttäpiirros Satu Mikkonen-Hirvonen (puhtaaksipiiros TT) 1997

Liite 5. Luettelo alueella havaituista röykkiöistä

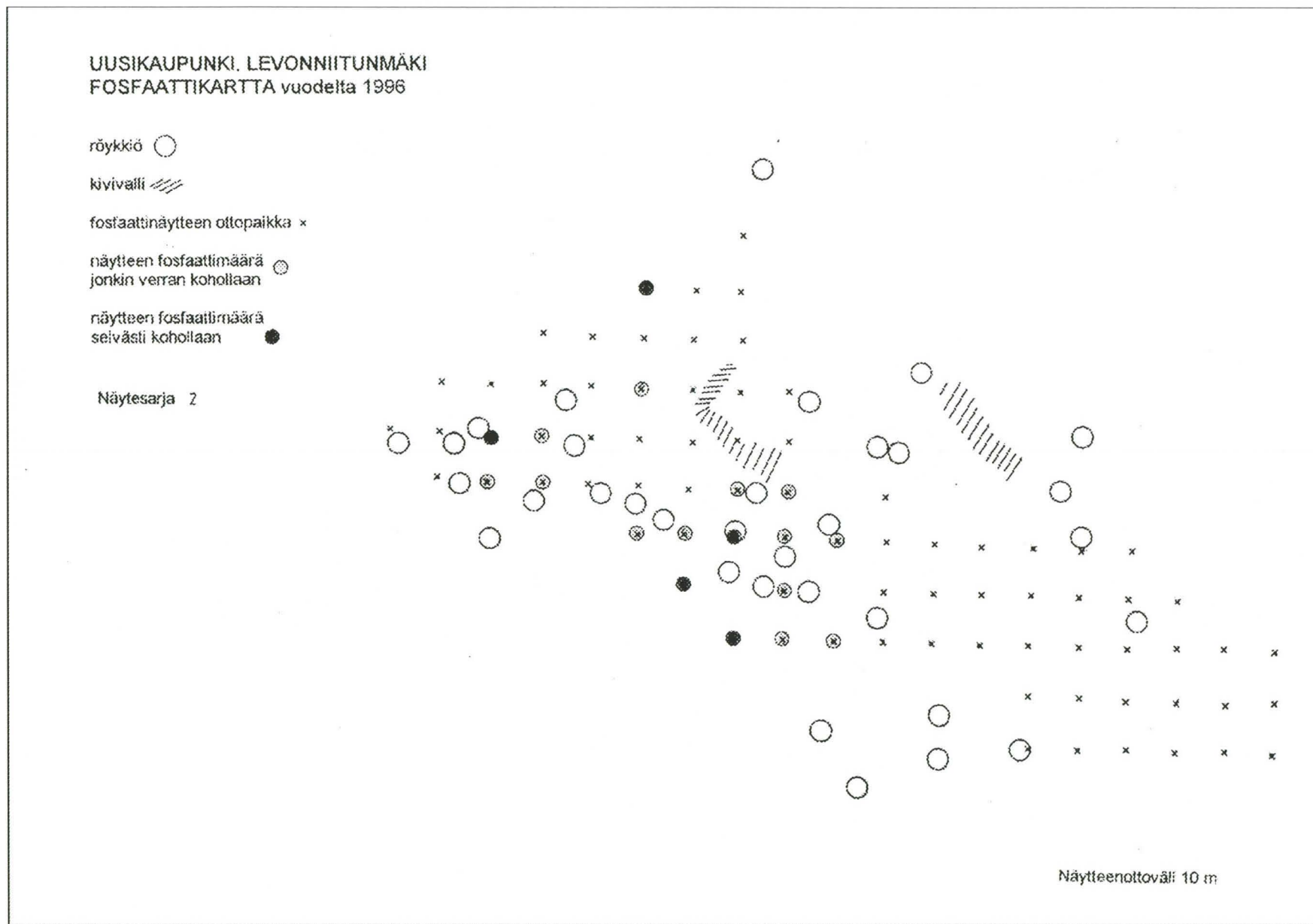
16.10. 1996 tehdyssä kartoituksessa alueelta löydettiin seuraavat röykkiöt. Numerot viittaavat kartan nro 1 numerointiin.

- Röykkiö nro 1. 3,0 x 1,8
nro 2. 5,8 x 4,0
nro 3. 4,1 x 3,0
nro 4. 5,0 x 2,8
nro 5. 6,0 x 3,0
nro 6. 5,4 x 3,8
nro 7. 3,1 x 2,9
nro 8. epämääräinen ei mitattu
nro 9. 5,2 x 3,9
nro 10. 3,4 x 2,6
nro 11. epämääräinen ei mitattu
nro 12. 5,0 x 2,3
nro 13. 5,0 x 3,0
nro 14. 5,0 x 3,0
nro 15. 4,2 x 3,7
nro 16. 3,0 x 2,2
nro 17. 5,0 x 3,5
nro 18. epämääräinen ei mitattu
nro 19. 4,0 x 3,0
nro 20. 4,0 x 2,0
nro 21. 4,8 x 4,1
nro 22. 4,6 x 3,7
nro 23. 5,0 x 3,0 tutkittu vuonna 1997
nro 24. 3,5 x 2,2 pinta vaaitettu ja piirretty vuonna 1997
nro 25. 3,2 x 2,6
nro 26. 3,2 x 1,8
nro 27. 4,6 x 3,2
nro 28. 3,4 x 3,0
nro 29. 4,0 x 3,0
nro 30. 3,1 x 2,6
nro 31. 9,0 x 6,0
nro 32. 7,2 x 3,2
nro 33. 3,5 x 3,0
nro 34. 5,2 x 3,2
nro 35. 5,0 x 3,5 tutkittu vuonna 1996

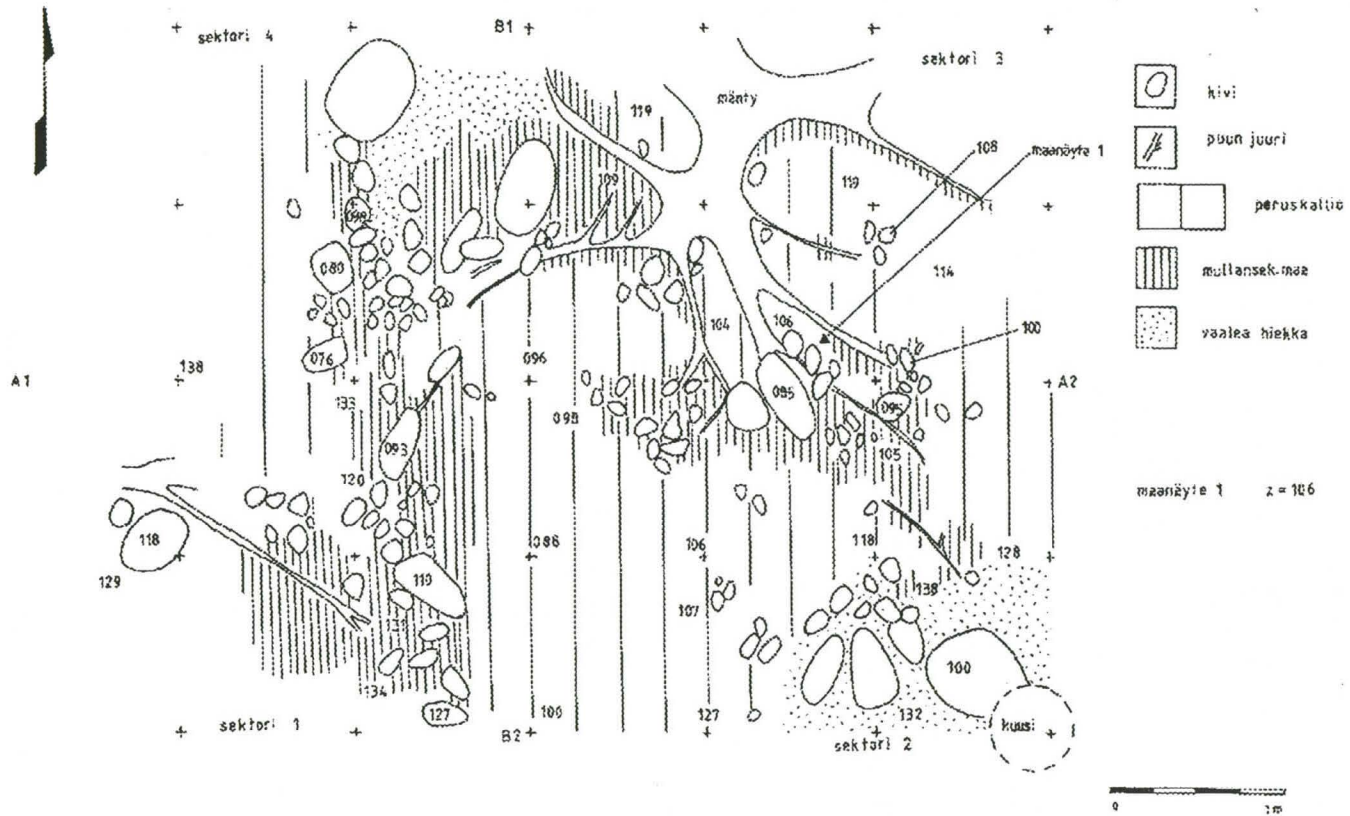
Liite 6. Tulokset fosfaatitestistä

Levonniitunmäältä otettiin yhteensä 77 näytettä 24.-25.5.1996. Näytteenottosyvyys oli noin 30 cm. Näytteet otettiin sili-kairalla kourun alarenasta. Näytteet on analysoitu käyttäen nk. spot-menetelmää ja ne on analysoitu kahdesti: ensimmäisen kerran 12.10. ja toisen kerran 18.12. Näytteiden tulokset eivät ole keskenään aivan vertailukelpoiset, sillä ensimmäisellä kerralla näytteet jaettiin viiteen luokkaan 0-4 ja toisella kerralla neljään luokkaan 0-3.

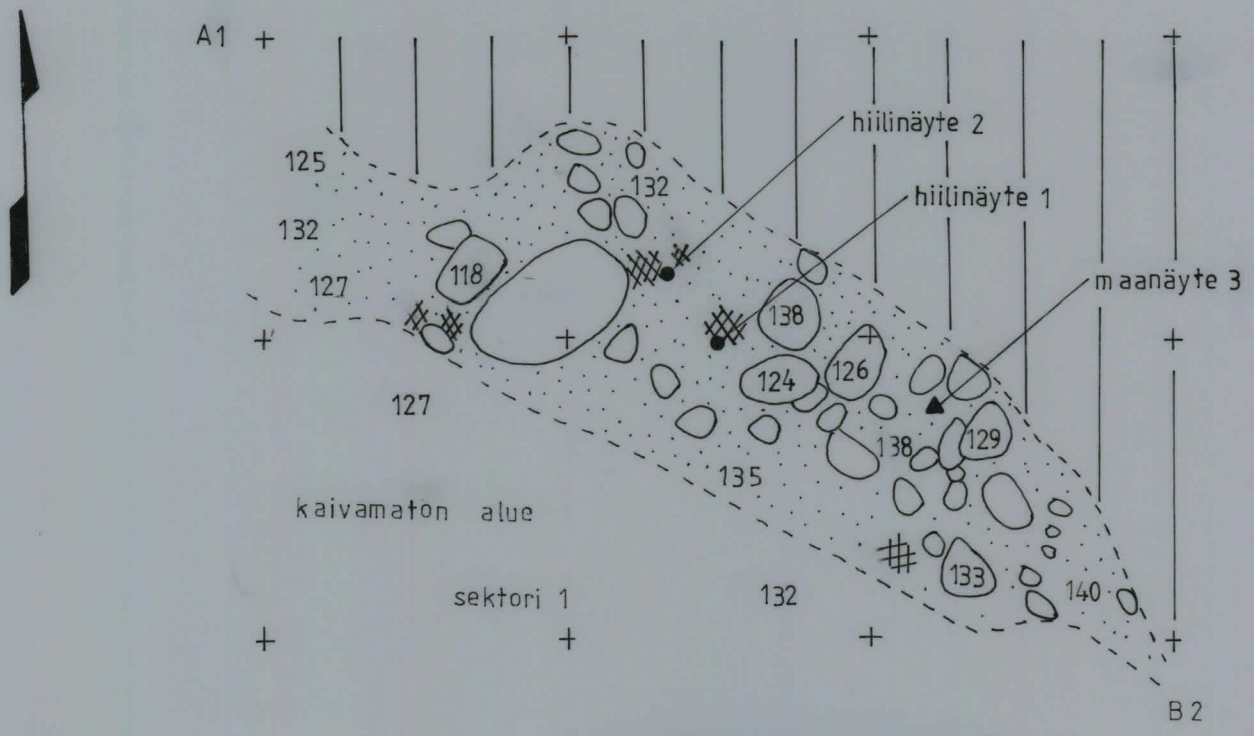
Näyte	tulos 1	tulos 2	Näyte	tulos 1	tulos 2
1. 500/500	1	0	39. 600/530	3	2
2. 500/510	1	0	40. 600/540	1	2
3. 500/520	2	0	41. 600/550	3	2
4. 510/500	1	0	42. 600/560	1	1
5. 510/510	1	0	43. 600/570	1	0
6. 510/520	1	0	44. 610/520	3	3
7. 520/500	1	0	45. 610/540	4	3
8. 520/510	2	0	46. 610/550	2	2
9. 520/520	1	0	47. 610/560	2	1
10. 520/530	2	0	48. 610/570	2	0
11. 530/500	0	0	49. 610/580	2	0
12. 530/510	2	0	50. 610/590	1	0
13. 530/520	1	0	51. 610/600	1	0
14. 530/530	2	1	52. 620/530	2	3
15. 530/540	1	0	53. 620/540	2	2
16. 540/500	1	0	54. 620/550	3	1
17. 540/510	0	0	55. 620/560	3	1
18. 540/520	1	0	56. 620/570	3	1
19. 540/530	1	0	57. 620/580	2	0
20. 540/540	1	0	58. 620/590	3	0
21. 550/500	1	0	59. 630/540	2	2
22. 550/510	1	0	60. 630/550	2	0
23. 550/520	0	0	61. 630/560	2	1
24. 550/530	1	0	62. 630/570	2	2
25. 550/540	1	0	63. 630/580	1	1
26. 560/520	1	0	64. 630/590	4	3
27. 560/530	1	0	65. 640/550	1	1
28. 560/540	1	0	66. 640/560	1	1
29. 570/520	2	0	67. 640/570	3	1
30. 570/530	2	0	68. 640/580	3	1
31. 570/540	1	0	69. 650/550	3	2
32. 580/520	2	1	70. 650/560	3	2
33. 580/530	1	1	71. 650/570	1	1
34. 580/540	1	0	72. 650/580	3	1
35. 580/550	1	1	73. 660/550	3	2
36. 590/520	2	2	74. 660/560	4	3
37. 590/540	2	2	75. 670/560	3	1
38. 600/520	3	2	76. 670/570	3	1
77. 680/570	4	0			

UUSIKAUPUNKI, LEYONNITUNMÄKI
 TEIJA TIITINEN 1996
 KARTTA 3 RÖYKKIÖ 35
 MK 1:25
 PIIRI SATU MIKKONEN-HIRVONEN
 2. TASO
 kp 099

- kivi
- nokimaa
- hiekansek. multamaa
- peruskallio

- hiilinäyte 1 z=143
- hiilinäyte 2 z=131
- maanäyte 3 z=139

UUSIKAUPUNKI, LEVONNIITUNMÄKI
 TEIJA TIITINEN 1996
 KARTTA 4 RÖYKKIÖ 35
 Mk 1:25
 PIIRT. SATU MIKKONEN-HIRVONEN
 SEKTORI 1
 kp 099
 3. TASO

B1

A1

+
0

+

+

+ A2

maanäyte 2

z = 149

sektori 2

118

106

137

123

149

kuusi

129

157

114

kaivamaton alue

135

karike

vaalea hiekka

puun juuri

kivi

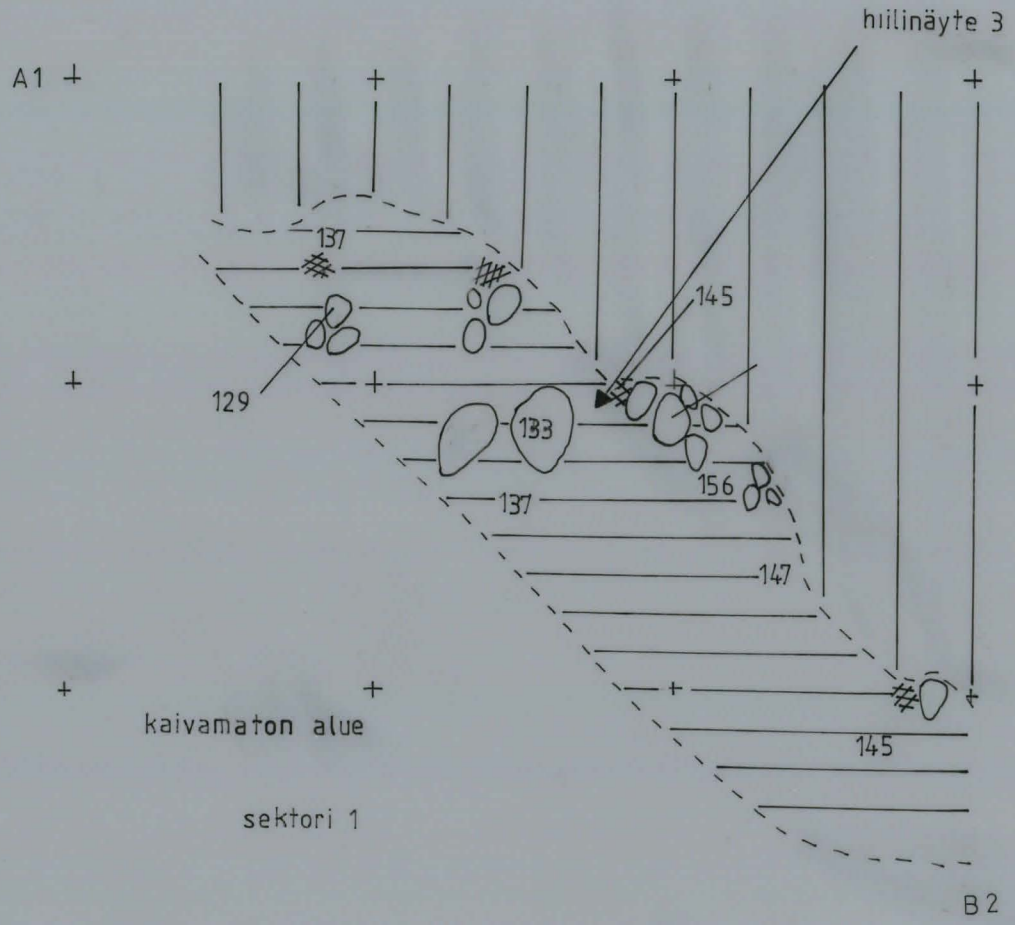

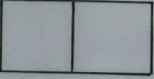

puun juuri

B 2

UUSIKAUPUNKI, LEVONNIITUNMÄKI
TEIJA TIITINEN 1996
KARTTA 5 RÖYKKIÖ 35
Mk 1:25
PIIRT. SATU MIKKONEN-HIRVONEN
SEKTORI 2
3. TASO

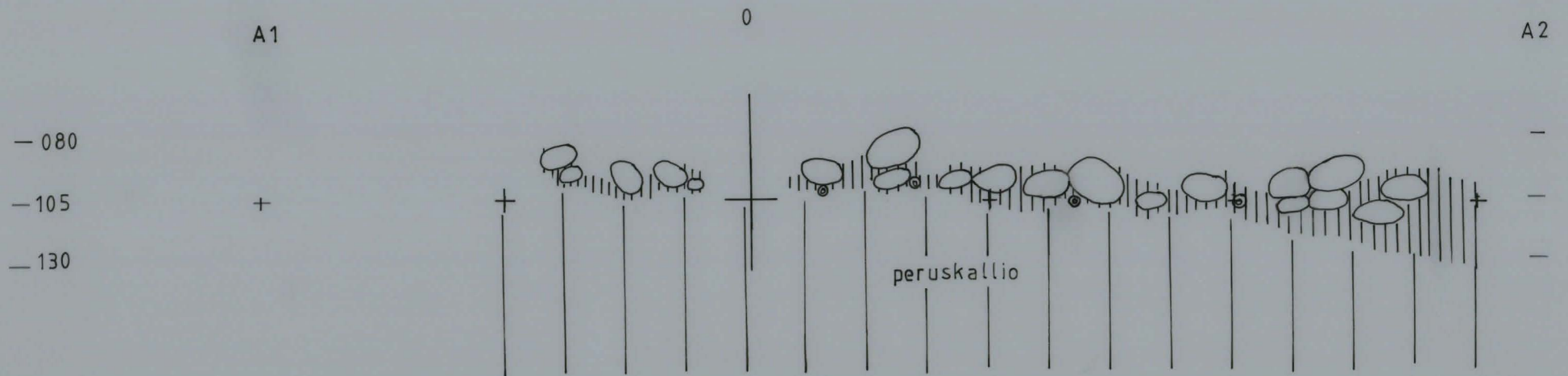
- nokimaa
- peruskallio
- punertava hieno hiekka
- kivi

hiilinäyte 3 z = 168
(pohja)

UUSIKAUPUNKI, LEVONNIITUNMÄKI
TEIJA TIITINEN 1996
KARTTA 6 RÖYKKIÖ 35
Mk 1:25
PIIRT. SATU MIKKONEN-HIRVONEN
SEKTORI 1
kp 099
ns. pohjataso

26

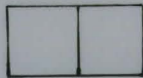
kivi

mullansek.maa (paikoin karkeaa hiekkaa)

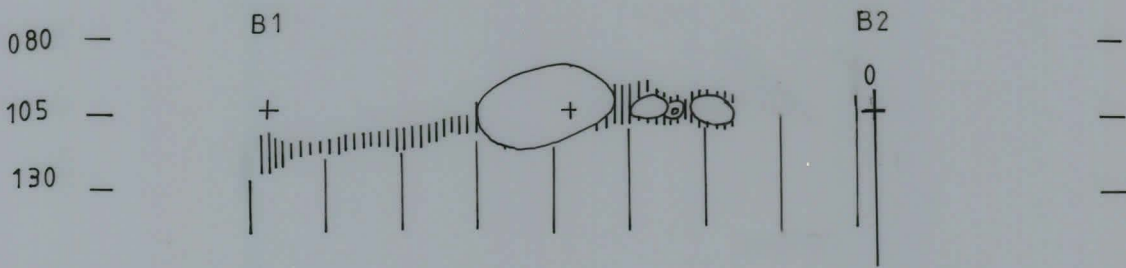
puunjuuri

peruskallio

UUSIKAUPUNKI, LEVONNIITYNMÄKI
 TEIJA TIITINEN 1996
 KARTTA 7 RÖYKKIÖ 35
 PROFILI A1 - A2
 PIIRT. SATU MIKKONEN-HIRVONEN
 Mk 1:25
 kp 099

ki vi

puun juuri

mullansek. maa

peruskallio

UUSIKAUPUNKI, LEVONNIITUNMÄKI
 TEIJA TIITINEN 1996
 KARTTA 8 RÖYKKIÖ 35
 Mk 1:25
 PIIRT. SATU MIKKONEN-HIRVONEN
 PROFILI B1 - B2

Liitteet 12-14 Røykkiön 35 pinta ja pohjavaaituslukemat:

Røykkiö nro 35

**Vaaituskartta 1: vaaituslukemat turpeenpäältä,
päälinjat mitattu 20 cm välein, muuten 50 cm välein
kp 11,20 tl 099**

112	118	120	123	126	132
	sektori 3		120 103 116 118 116 111 100 090 088 079 075 074 078 077 079 079 075 077 082		sektori 2
113	116	115	129	121	
107	096	100	192	120	
105	097	073	192	117	
108	111 104 099 104 106 100 102 100 088 080 078 078 084	083 082 078 083 080 078 079 083 089 099 133 125 132			
107	108	076	083 080 076 078 080 079 086 093 097	102	133
106	107	090	102 105 116 117 121 120	127	131
090	107	110		129	125
	sektori 4			sektori 1	

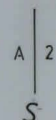
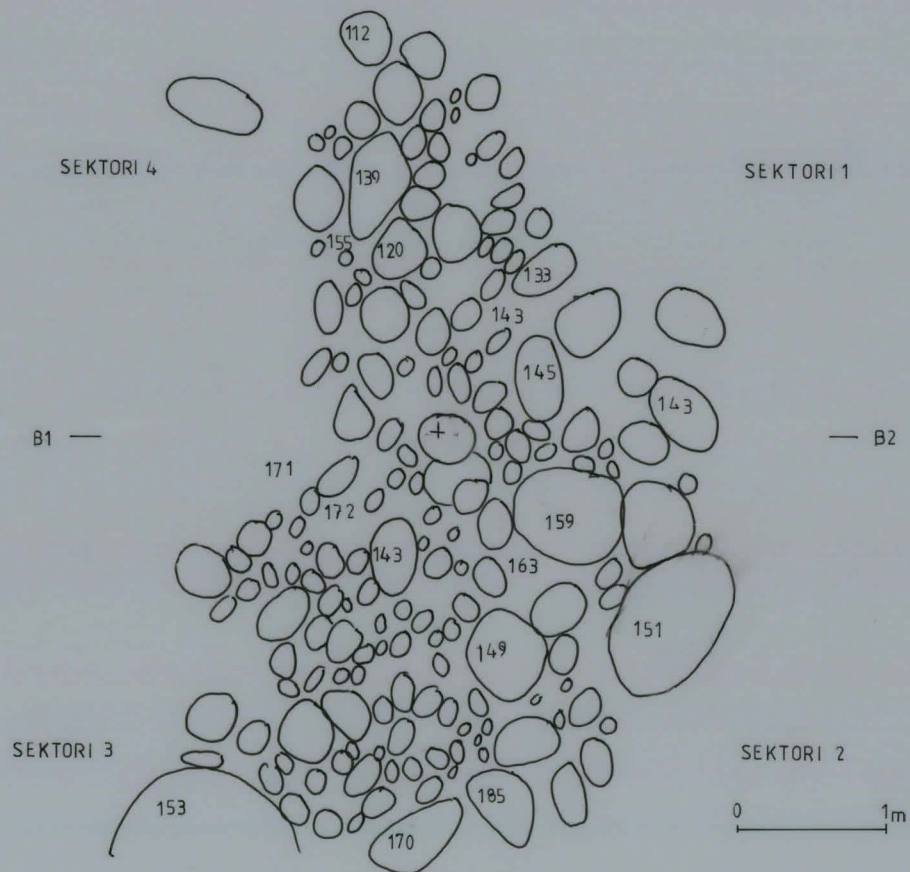
UUSIKAUPUNKI, LEVONNII TUNMÄKI

TEIJA TIITINEN 1997

KARTTA RÖYKKIÖ 23

RÖYKKIÖN PINTA / 1. TASO

MK 1:50 KP 0,97

Kenttäpiirros SATU MIKKONEN-HIRVONEN

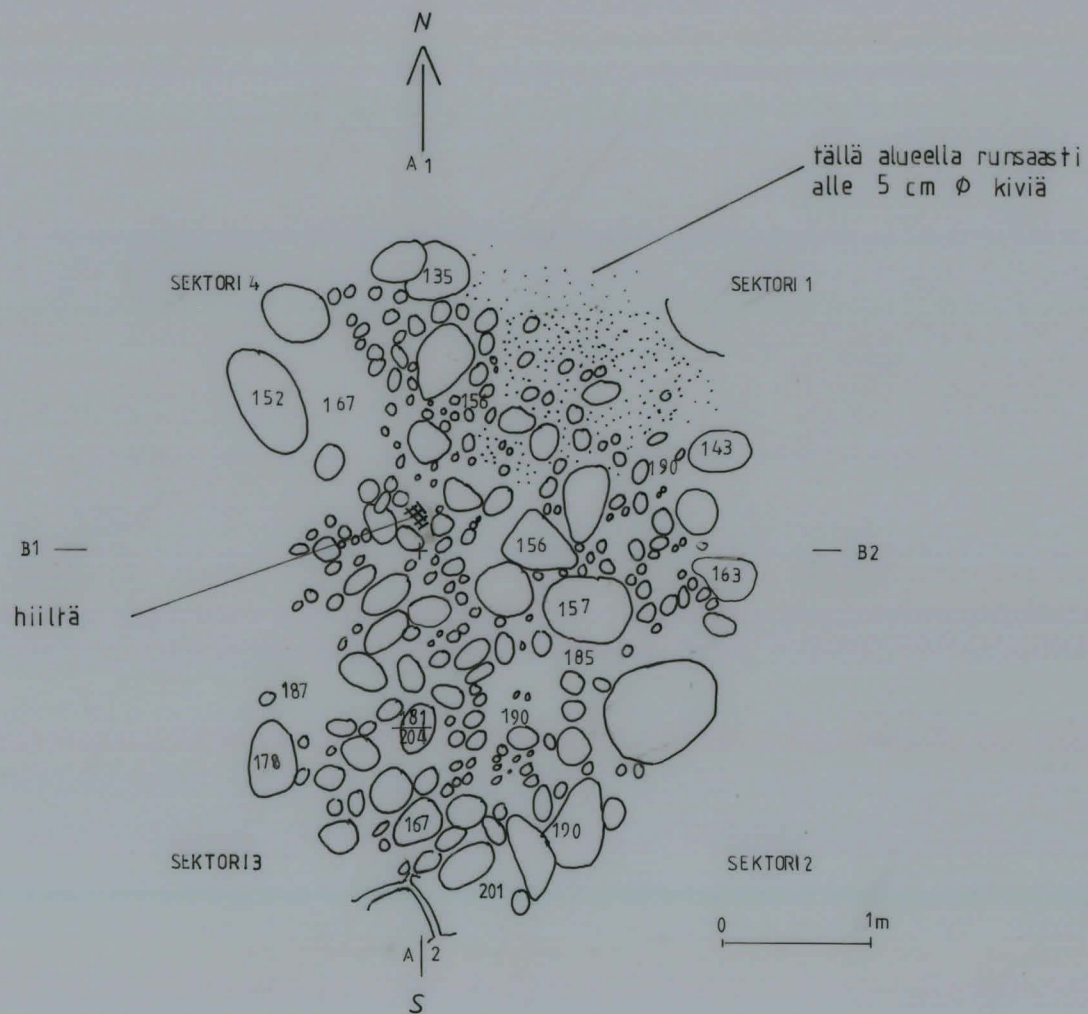
UUSIKAUPUNKI, LEVONNIITUNMÄKI

TEIJA TIIHINEN 1997

KARTTA RÖYKKIÖ 23

2. TASO

MK 1:50 KP 0,97

Kenttäpiirros SATU MIKKONEN - HIRVONEN

UUSIKAUPUNKI, LEVONNIITUMÄKI

TEIJA TIITINEN 1997

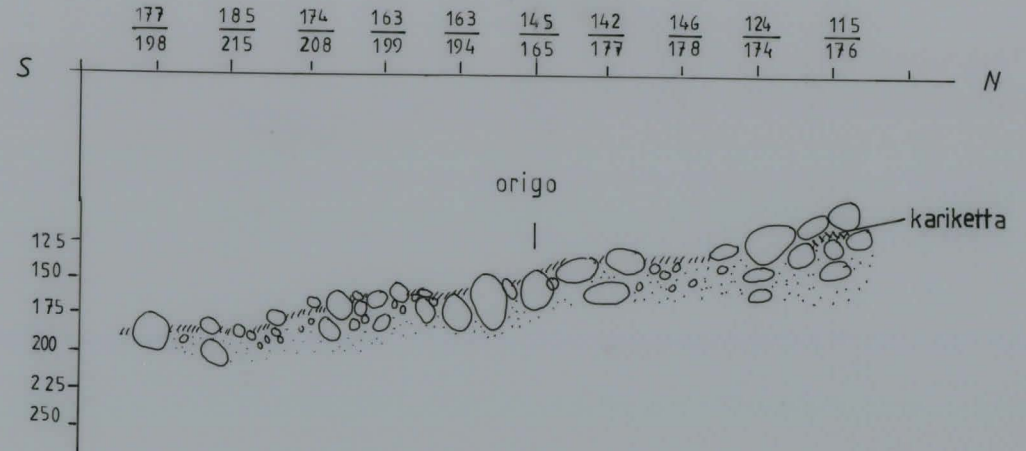
KARTTA RÖYKKIÖ 23

PROFIILIPIIRROKSET 1 ja 2

MK 1:50 KP 0,97

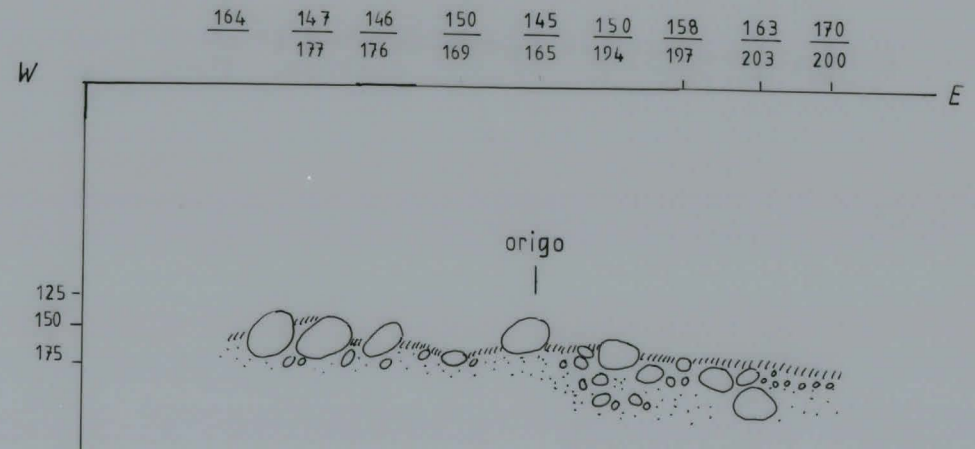
Profiilipiirros 1

linjalta N-S

Profiilipiirros 2

linjalta W-E

Kenttäpiirros SATU MIKKONEN-HIRVONEN

0 1m

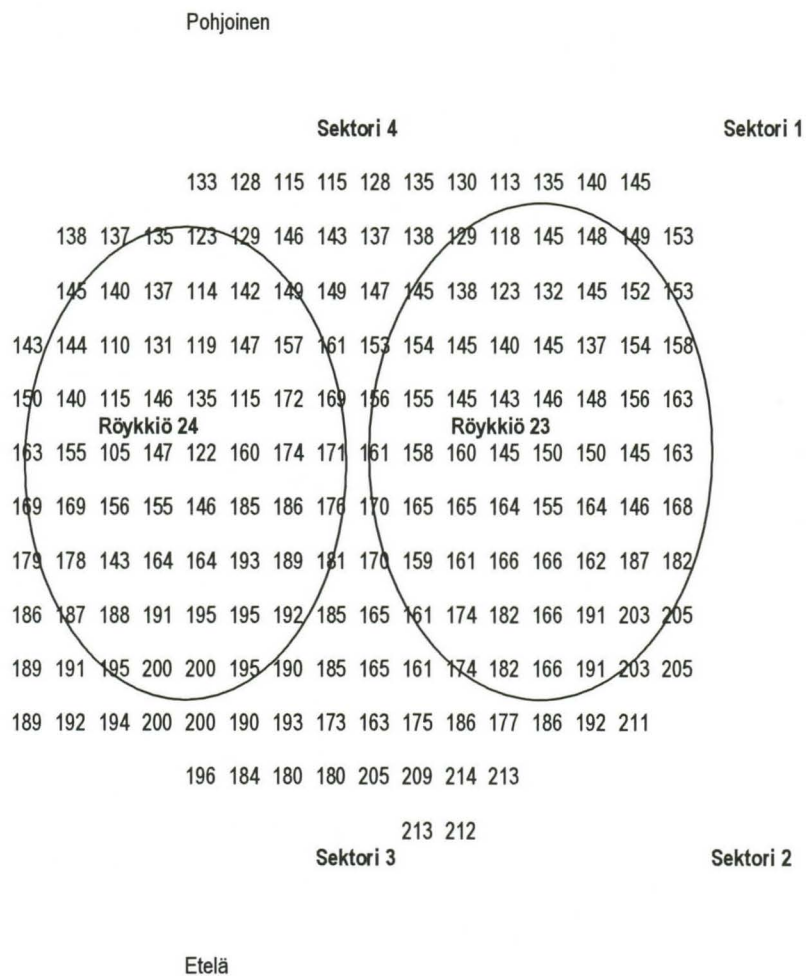
Liitteet 18-19: Røykkiön 23 pohja- ja pinta vaaituslukemat

Røykkiöt nro 23 ja 24

Vaaituskartta 1: vaaituslukemat turpeen poiston jälkeen

Mittaus 50 cm välein

tl 097

Röykkiö nro 23
 Vaaituskartta 2: pohjavaaitus
 Mittaus 50 cm välein
 tl 097

Pohjoinen

	156	160	168	170	166	167	176	159	158	
Sektori 4	155	169	174	172	175	172	177	170	163	Sektori 1
	167	166	183	181	178	176	178	178		
	173	187	188	187	183	169	179	179	170	
	179	189	196	199	154	197	189	183	169	
	157	203	199	197	192	199	192	195	194	
	157	203	204	200	199	159	197	199	200	
	207		203	209	205	202	206		204	
Sektori 3	200	209	211	210	201	204	204	204	203	Sektori 2

Etelä

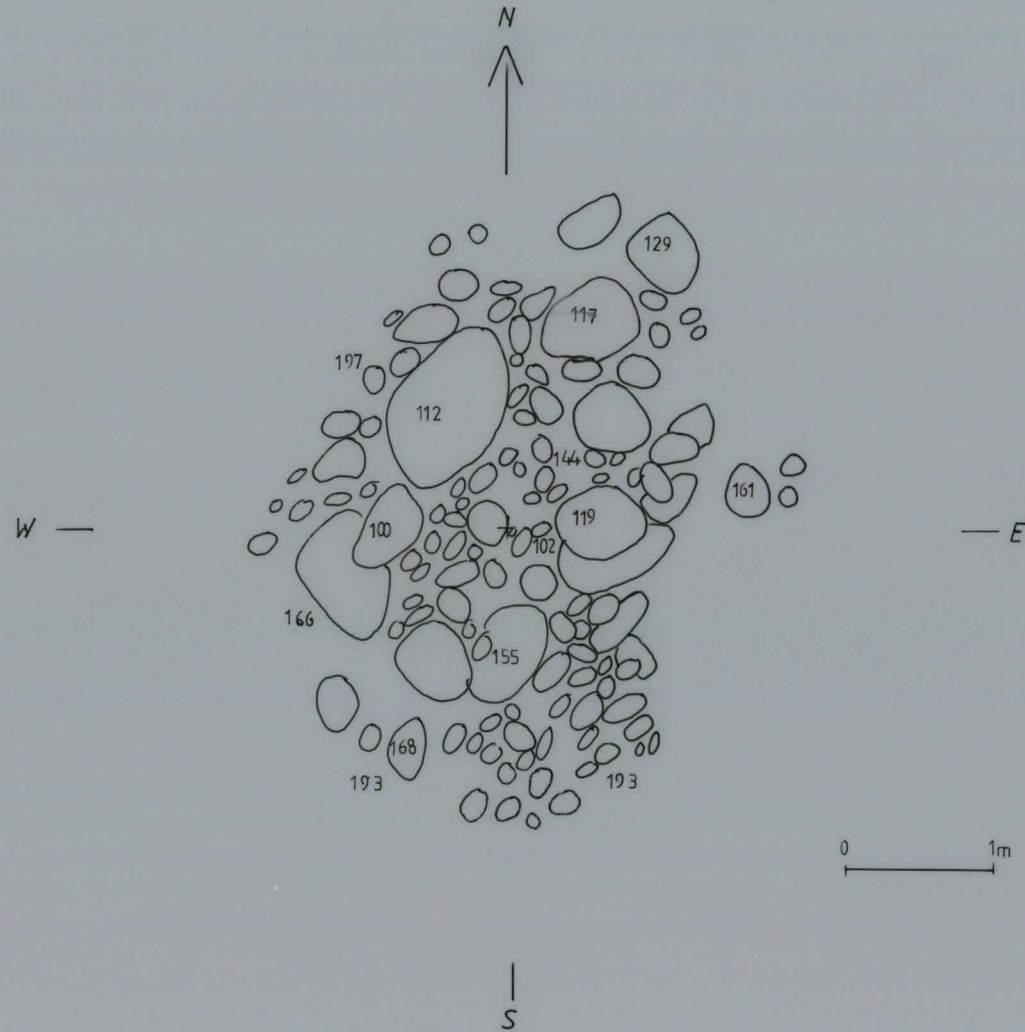
UUSIKAUPUNKI, LEVONNIITUNMÄKI

TEIJA TIITINEN 1997

KARTTA RÖYKKIÖ 24

PIIRROS RÖYKKIÖN PINNASTA

MK 1:50 KP 0,97

Kenttäpiirros SATU MIKKONEN-HIRVONEN

Valokuvaliite

Museoviraston arkeologian
osaston topografinen arkisto

Uusikaupunki

Hallu

Levonniitunmäki

106380

106381

106382

106383

106384

106385

106386

106387

106388

106389

106390

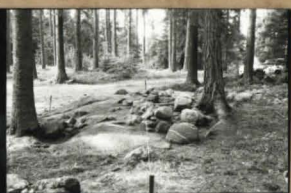
106391

106392

106393

106394

Valokuvaliite

Museoviraston arkeologian
osaston topografinen arkisto

Uusikaupunki

Hallu

Levonniitunmäki

106395

106396

106397

106398

106399

106400

106401

106402

106403

106404

106405

106406

106407

106408

106409

Valokuvaliite

Museoviraston arkeologian
osaston topografinen arkisto

Uusikaupunki

Hallu

Levonniitunmäki

106410

106411

106412

106413

Valokuvaliite

Museoviraston arkeologian
osaston topografinen arkisto

Uusikaupunki

Hallu

Levonniitunmäki

112031

112032

112033

112034

112035

112036

112037

112038

112039

112040

112041

112042

112043

112044

112045

Valokuvaliite

Museoviraston arkeologian
osaston topografinen arkisto

Uusikaupunki

Hallu

Levonniitunmäki

112046

112047

112048

112049

112050

112051

112052

112053

112054

112055

112056

112057

112058

112059

112060

Valokuvaliite

Museoviraston arkeologian
osaston topografinen arkisto

Uusikaupunki

Hallu

Levonniitunmäki

112061

112062

112063